T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KARS BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

www.balioglu.net

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 11
7. DENETİM BULGULARI 12
8. EKLER 62

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Yapısı....3
Tablo 2: Personel Dağılımı Tablosu....4
Tablo 3: Yıllara Göre Personel Sayısı....5
Tablo 4: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler....5
Tablo 5: 2019 Yılı Gider ve Gelir Bütçeleri ile Gerçekleşen Tutarlar....5
Tablo 6: 2017 – 2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri....6
Tablo 7: 2017 – 2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri....6
Tablo 8: Satışı Yapılan Taşınmazlar....12
Tablo 9: Belediye Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar....14
Tablo 10: Gelir Tarifesinin Yıllar İtibariyle Güncellenmesi Gereken Hali....22
Tablo 11: Gelir Tahakkuk ve Tahsilat oranları....30
Tablo 12:Tahmin Edilen Bedeli Mevzuata Uygun Olmayan Taşınmazlar....35
Tablo 13: Kars Belediyesi Engelli Memur Sayıları....41
Tablo 14: Tescili, Muayenesi veya Sigortası Yapılmayan Araçlar Listesi....44
Tablo 15: Belediyede Fiilen Olmayan Cihazlar....47
Tablo 16: Kars Belediyesi 21/f ve 22/d Doğrudan Temin Limitleri....54

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Satışı Yapılan Bazı Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

2. Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

3. Taşınmazların Kayıtlarının Gerçek Durumu Yansıtmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Taşınırların Hurdaya Ayrılması İşlemlerinin Yapılmayarak Bilançoda Hataya Yol Açılması

2. Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlardan Kira Tahsilatı Yapılmaması

3. Yeniden Değerleme Oranında Artırılması Gereken Bazı Vergi ve Harçların Güncellenmemesi

4. İdarenin Yasal Döküm Sahasının Bulunmaması ve Çevre Denetim Yetkisi Başvurusunda Bulunulmaması

5. İlân ve Reklam Vergisi Beyannamesi Vermeyen Mükelleflere Ceza Uygulanmaması

6. Bazı Gelirlerin Tahsilat Oranlarının Düşük Olması

7. Belediye Sınırları İçerisinde Yapılmış Olan Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması

8. Ambalaj ve Cam Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi İşinin İhale Edilmemesi ve Verilen İmtiyaz Hakkı Karşılığında Gelir Elde Edilmemesi

9. Gecekondu Fonu Hesabının Bulunmaması

10. Taşınmaz Kiralamalarında İhaleye Esas Alınan Tahmin Edilen Bedelin Mevzuata Uygun Olarak Belirlenmemesi

11. Taşınmaz Kira Sözleşmelerinin Noter Tasdikli Olmaması

12. Yasal Şartları Taşımayanların Belediye Şirketinde İşçi Statüsüne Geçirilmesi

13. İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanunun Öngördüğü Şekilde Kullandırılmaması

www.balioglu.net

14. Engelli Memur Çalıştırma Zorunluluğuna Uyulmaması

15. Avans Verme İşlemlerinin Amacı Dışında Mal ve Hizmet Alımlarında Kullanılması

16. Belediye Mülkiyetinde Bulunan ve Kiralanan Araçların Trafik Tescil İşlemlerinin, Muayene ile Mali Sorumluluk Sigortalarının Yapılmaması ve Plakalarının Bulunmaması

17. Belediye Mülkiyetinde Bulunan Notebook, Cep Telefonu, Tablet ve Laptopların Akıbetinin Belli Olmaması

18. Belediye Tarafından Gerçekleştirilen Doğrudan Temin Ödemelerinde Hak Sahiplerinin Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Sorgulanmaması

19. Doğrudan Temin Suretiyle Hizmet Alımı ve Yapım İşi Ödemeleri İçin Hakediş Raporu Düzenlenmemesi

20. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Mal Alımlarının Yasal Sınırı Aşması ve Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşünün Alınmaması

21. İhalelerde Aday ve İsteklilerin Tamamı İçin Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

22. Mal ve Hizmet Alımlarında İhale Usulleri Yerine Kısımlara Bölmek Suretiyle Doğrudan Temin Yönteminin Kullanılması

23. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması ve Kapatma Müeyyidesinin Uygulanmaması

24. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde Mevzuata Aykırı Hükümler Bulunması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İl Belediyesi tüm hizmetlerini; 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Bu Kanunların dışında hizmet alanlarına göre tabi olunan temel mevzuatlar; 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'dur.

İl Belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, il belediye başkanlığının yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 6771 sayılı Kanun'la değişik 8'inci maddesi ile yürütme yetkisi ve görevi Cumhurbaşkanına tanındığından Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi uygulamaya geçmiş ve bu değişikliğin mahalli idareler ve dolayısıyla belediyeler üzerinde etkisi; Anayasa'nın 123'üncü maddesinde gerçekleştirilen değişiklikle Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle de kamu tüzel kişiliği kurulabilmesi, 127'nci maddesinde gerçekleştirilen değişiklikle de mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile kendi aralarında birlik kurmalarının Cumhurbaşkanının iznine tabi kılınması şeklinde gerçekleşmiştir.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin

www.balioglu.net

100'üncü maddesi gereğince;

a) Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek,

b) Mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek,

c) Mahalli idarelerin geliştirilmesi amacıyla araştırmalar yapmak, istatistiki bilgileri toplamak, değerlendirmek ve yayımlamak,

ç) Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek,

d) Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek,

f) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak,

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır. Bu görevlerin yanında, Anayasa'nın 127'nci maddesi, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 798'inci, 5393 sayılı Kanun'un 10, 45, 46 ve 47'nci maddeleriyle İçişleri Bakanlığına belediyeler ile ilgili verilen vesayet yetkisi halen devam etmektedir.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İl belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak başkan yardımcılıkları ve müdürlüklerden oluşur.

5393 sayılı Belediye Kanunu'na uygun olarak Belediyenin organları Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanından oluşmaktadır.

Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır. Belediye başkanı, belediye meclisinin başkanıdır. Kars Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ile birlikte 25 üyeden oluşmaktadır.

Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, mali hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden oluşur.

Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi Belediye Meclis kararı ile olur.

Belediyesi personeli belediye başkanı tarafından atanır. Personelden müdür ve üstü unvanlı olanlar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulur.

Belediye başkan yardımcısı, Belediye Başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanlığı tarafından atanır.

Belediye teşkilatı; Belediye Başkan Yardımcıları ile Özel Kalem Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, İtfaiye Müdürlüğü, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Su Kanalizasyon İşleri Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Park Bahçeler Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, İşletme İştirakler Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Muhtarlıklar Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Belediye Başkanına bağlı olarak görev yapan birimlerden oluşmaktadır.

Belediye teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 3 adet müdürlük bulunmaktadır. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, Park Bahçeler Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Müdürlüğüdür. Belediyenin 24 adet müdürlüğü bulunmakta olup, bunlar ilgili başkan yardımcılarına bağlıdır. İl Belediyesinin, teşkilât yapısına ait hiyerarşik sistem bünyesindeki görevler ve personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

www.balioglu.net

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

Başkanlık Makamına Bağlı Birimler	Başkan Yardımcısı	Başkan Yardımcısı	Başkan Yardımcısı	Başkan Yardımcısı
Özel Kalem Müdürlüğü	Mali Hizmetler Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü	Yazı İşleri Müdürlüğü	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü
Teftiş Kurulu Müdürlüğü	Veteriner İşleri Müdürlüğü	Zabıta Müdürlüğü	Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü	Fen İşleri Müdürlüğü
Park ve Bahçeler Müdürlüğü	İşletme ve İştirakler Müdürlüğü	İtfaiye Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Müdürlüğü	Emlak ve İstimlak Müdürlüğü
	Muhtarlıklar Müdürlüğü	Temizlik İşleri Müdürlüğü	Hukuk İşleri Müdürlüğü	Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğü
	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü			
	Kültür ve Sosyal İşleri Müdürlüğü			

Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, büyükşehir belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. İl Belediyesinde çalışan memur ve

sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" hükümlerine göre Kars Belediyesinde memur norm kadro sayısı 401 olup; bu kadroların 83'ü dolu, 318'i ise boştur. Bu boş kadrolar karşılığı sözleşmeli personel çalıştırılmaktadır. Ayrıca 3 adet iç denetçi kadrosu olmasına rağmen atanmış iç denetçi bulunmamaktadır. Norm Kadro Yönetmeliği'ne göre kurumda sürekli işçi norm kadro sayısı 190 olup; 83 sürekli işçi kadrosu doludur. Geçici işçi bulunmamaktadır.

Belediyede başkan yardımcıları dâhil 189 adet personel çalışmaktadır. İl Belediyesinde istihdam edilen toplam 189 personelin 2'si müdür, 3'ü şef, 83'ü memur, 83'ü işçi, 23'ü sözleşmeli personeldir.

Tablo 2: Personel Dağılımı Tablosu

	Görev Yeri	Sözleşmeli Sayısı	Memur Sayısı	İşçi
1	Başkan Yardımcısı		1	
2	Müdür		2	
3	Müdür Yardımcısı		2	
4	Memur		27	
5	Mali Hizmetler Müdür Yardımcısı		1	
6	Tekniker		10	
7	Mühendis		11	
8	Şoför		6	
9	İtfaiye Eri		2	
10	Veteriner		2	
11	Veteriner Sağlık Teknikeri		2	
12	Şef		3	
13	Tahsildar		2	
14	Zabıta		6	
15	Teknisyen		1	
16	Avukat		1	
17	Zabıta Komiser Yardımcısı		2	
18	Kaloriferci		1	
19	Evlendirme Memuru		1	
20	Kimyager	2		
21	Mühendis	2		
22	Veteriner	1		
23	Fizikçi	1		
24	Tekniker	4		
25	Şehir Plancısı	10		
26	Veteriner Sağlık Teknikeri	1		
27	Mimar	1		
28	Sosyolog	1		
		23	**83**	**83**
	Toplam	**189**		

www.balioglu.net

Belediyedeki memur, işçi ve sözleşmeli personel sayısının yıllar itibariyle değişimi tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3: Yıllara Göre Personel Sayısı

2013 Yılı	2014 Yılı	2015 Yılı	2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı	2019 Yılı Toplam (Memur-İşçi Sözleşmeli) Personel Sayısı
205	212	216	209	197	201	189

İl Belediyesinin kurduğu ve/veya sermaye ortağı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler

Şirket Adı	Ödenmiş Sermayesi	Belediyenin Ortaklık Oranı
Beltaş Anonim Şirketi	5.000.000,00	% 100 Belediye
Karbiotek Tarım Hayvancılık İthalat ihracat Limited Şirketi	32.266.000,00	% 100 Belediye

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

Kars Belediyesinin 2019 yılına ilişkin bütçe tahminleri ile gelir ve giderlerin dönem sonu gerçekleşmeleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 5: 2019 Yılı Gider ve Gelir Bütçeleri ile Gerçekleşen Tutarlar

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Yüzde
(01) Personel Giderleri	17.366.000,00	18.137.282,90	104,44
(02) Sosyal Güv. Kurumlarına Devlet Prim Gideri	2.951.000,00	3.051.190,82	103,40
(03) Mal ve Hizmet Alım Gideri	40.509.000,00	31.510.377,66	77,79
(04) Faiz Giderleri	15.943.000,00	48.902,11	0,30
(05) Cari Transferler	13.020.000,00	14.008.386.35	107,59
(06) Sermaye Giderleri	4.211.000,00	761.101,10	18,07
(07) Sermaye Transferi	5.000.000,00	375.516,00	7,51
(08) Borç Verme	0,00	0,00	0
(09) Yedek Ödenekler	11.000.000,00	0,00	0
Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	**Bütçe Tahmini**	**Gerçekleşme**	**Yüzde**
(01) Vergi Gelirleri	10.290.000,00	6.889.801,95	66,95
(03) Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	14.795.000,00	8.518.393,95	57,57
(04) Alınan Bağış ve Yardımlar	680.000,00	66.494,47	9,78
(05) Diğer Gelirler	67.720.000,00	66.126.469,08	97,64

(06) Sermaye Gelirleri	16.515.000,00	1.765.008,59	10,68

Belediyenin 2019 Yılı gider bütçesi içerisinde Cari Transferler kalemi %107,59 gerçekleşme oranı ile bütçe tahmini ve gerçekleşme arasındaki farkın en yüksek olduğu kalemdir. Yedek Ödenekler ile Faiz Giderleri kalemlerinin gerçekleşme oranları ise %0 olup Faiz Giderlerinin %0 olmasının nedeni kurumun vadeli mevduatta nemalandırdığı mevduatının çok düşük olmasıdır.

Belediyenin 2019 Yılı gelir bütçesi içerisinde tahmin/gerçekleşme oranı en yakın olan kalem %97,64 ile Diğer Gelirlerdir. Tahmin/gerçekleşme oranının en düşük olduğu kalem ise %9,78 ile Alınan Bağış ve Yardımlar kalemidir.

Bütçe giderlerinin son üç yıldaki değişimine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 6: 2017 – 2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gider Türü	2017 Yılı (A)	2018 Yılı (B)	2019 Yılı (C)	Değişim Oranı (D=C-B/B) (%)
Personel Giderleri	14.457.515,05	15.839.661,31	18.137.282,90	14,50
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	2.353.225,25	2.545.194,66	3.051.190,82	19,88
Mal ve Hizmet Alım	61.784.377,47	63.312.402,24	31.510.377,66	-50,23
Faiz Giderleri	968.751,21	819.385,79	48.902,11	-94,03
Cari Transferler	329.537,41	1.178.426,74	14.008.386.35	1.088,73
Sermaye Giderleri	3.821.930,01	598.651,23	761.101,10	27,13
Sermaye Transferleri	9.900.000,00	14.608.848,36	375.516,00	-97,43
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0
Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00	0
Bütçe Gider Toplamı	**93.615.336,40**	**98.902.570,33**	**67.892.756,94**	**-31,35**

Kurumun 2017-2019 Yılları arasında bütçe giderleri karşılaştırıldığında değişim oranı -%31,35'dir. Bütçe giderlerinin azalmasının nedeni Mal ve Hizmet Alım Giderleri, Faiz Giderleri ve Sermaye Transferleri kalemlerindeki düşüşlerdir.

Son üç yıldaki bütçe gelirlerinin değişimi ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: 2017 – 2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gelirin Türü	2017 Yılı	2018 Yılı	2019 Yılı	Değişim oranı
(01) Vergi Gelirleri	17.787.317,58	20.029.963,68	21.307.823,58	6,38%
(03) Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	50.153.790,01	45.211.562,49	45.983.813,30	1,71%
(04) Alınan Bağış ve Yardımlar	1.198.941,38	461.568,72	544.177,20	17,90%
(05) Diğer Gelirler	105.366.027,64	124.942.812,76	139.659.449,14	11,78%
(06) Sermaye Gelirleri	13.576.090,57	25.015.000,21	4.139.309,42	-83,45%
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	**188.082.167,18**	**215.660.907,86**	**211.634.572,64**	**-1,87%**

Kurumun 2017-2019 Yılları arasında bütçe gelirleri karşılaştırıldığında değişim oranı -

www.balioglu.net

%1,87'dir. Bütçe gelirlerlerinin azalmasının nedeni Sermaye Gelirlerinin %83,45 oranında azalmasıdır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih ve 29724 (M) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

www.balioglu.net

- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Birleştirilmiş veriler defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir

olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kars Belediyesinin iç kontrol sistemi hakkında bilgi edinilmesi amacıyla ilgili mevzuat, kurum faaliyet raporu, yapılan görüşmeler ve düzenlilik denetim rehberinde yer alan iç kontrol sistemi değerlendirme formu esas alınarak yapılan inceleme sonucunda; iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatı gereklerinin tam olarak yerine getirilmediği anlaşılmıştır. Kurumun iç kontrol sistemi ile ilgili olarak tespit edilen hususlar aşağıda belirtilmiştir.

1- Kurum üst yönetimi iç kontrol sisteminin kurulması ve çalışması yönünde yeterli işlem yapmamış, Kurum yönetimi ve çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olmasına yönelik yeterli düzeyde çalışma yapılmamıştır.

www.balioglu.net

2- Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi tüm çalışanlar tarafından imzalanmıştır. Personel dosyasında, Kamu Personeli Etik sözleşmesi imzalı şekilde saklanmaktadır.

3- Kurum misyonu ile birimlerin ve personelin görev tanımları yazılı olarak belirlenmiş, personele duyurulmuş ve kurumda buna uygun bir organizasyon yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır. Birim müdürlüklerin çalışma yönetmelikleri hazırlanmıştır. Tüm görev tanımları yazılı olarak hazırlanmış ve müdürlükler bazında personele duyurulmuştur. İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı bulunmaktadır.

4- Kurumun misyonunun, vizyonunun, stratejik amaç ve hedeflerinin tüm personel tarafından öğrenilmesi ve sahiplenilmesi yönünde çalışma yapılmamıştır.

5- Mali karar ve işlemlerin süreç akış şeması kısmen hazırlanmış ancak üst yöneticinin onayı ile yürürlüğe konulmamıştır. Sadece Mali Hizmetler Müdürlüğü ve Bilgi İşlem Müdürlüğü iş akış şeması hazırlanmıştır.

6- Kurum kilit personeli eğitim ve uzmanlık alanı ile ilgili işlerde görevlendirilmemiştir.

7- Hassas görevlere ilişkin bazı prosedürler belirlenmiş ve personele duyurulmamıştır.

8- Her görev için gerekli eğitim ihtiyacı belirlenmemektedir.

9- Kurumda yetkiler yazılı olarak tanımlanmamış, yetki devrine ilşkin usul ve esaslar belirlenmemiştir. Yetki devirleri ile ilgili birim müdürleri ve üst yöneticilere sözlü olarak bilgi verilmiştir.

10- Yer değiştirme, üst görevlere atanma, eğitim, özlük hakları gibi insan kaynakları yönetimine ilişkin hususlar yazılı olarak belirlenip personele duyurulmamaktadır.

11- Stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır. Stratejik Plan ilgili birim müdürleriyle toplantı yapılmak suretiyle bilgi alınarak hazırlanmıştır. 20.06.2019-29.07.2019 tarihleri arası Stratejik Plan hazırlama çalıştayları yapılarak sivil toplum, diğer kurumlarla istişare içinde hazırlanmıştır.

12- İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlanmıştır.

13- İdare, bütçesini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlamıştır. Ancak uygulamada etkinlik sağlanamamıştır.

14- Birim faaliyet raporları düzenlenmekte ve güvence beyanı verilmektedir.

www.balioglu.net

15- Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan iç kontrol standartları kapsamında; bu standartlar için gerekli şartların yerine getirilmesi ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

16- Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen standartların dışında, kurum tarafından iç kontrollere yönelik olarak belirlenmiş ilave politika ve prosedürler yoktur.

17- Muhasebe yetkilisi, mevzuatında belirtilen şartları taşımaktadır.

18- İç kontrol ve ön mali kontrol işlemleri yönergesi bulunmamaktadır. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmamaktadır. Ön mali kontrole gönderilmeyen taahhüt ve sözleşme tasarıları var ise bu durum üst yönetime raporlanamamaktadır.

19- Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmediği halde harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen mali işlemler yoktur.

20- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan ve ön mali kontrole tabi mali karar ve işlemlerin dışında ön mali kontrole tabi karar ve işlemler belirlenmemiştir.

21- İç kontrol sistemi yıllık olarak değerlendirilmemekte ve üst yöneticiye raporlama

yapılmamaktadır.

22- Kurumun sağladığı hizmetlerden yararlananların şikayet ve önerilerinin alınıp değerlendirileceği bir sistem kurulmamıştır.

23- Yönetim bilgi sistemi, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkanı sunacak şekilde tasarlanmamıştır. Fiziki olarak birimlerden veri alınarak değerlendirme yapılmaktadır.

24- Görevden ayrılan personel, iş ve işlemlerinin durumunu gösterir bir rapor hazırlamakta ve ilgililere vermektedir.

25- Kurumun stratejik planı ve performans programı bulunmaktadır.

26- Personel, görevlerini yerine getirebilmek için gerekli ve yeterli bilgiye zamanında erişebilmektedir.

27- İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri, süresi içersinde kamuoyuna duyurulmaktadır.

www.balioglu.net

28- Kurumda iç denetim birimi yoktur.

29- Kurumda, 3 adet iç denetçi kadrosu olmasına rağmen iç denetçi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak; Kars Belediyesi bünyesinde iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde iç kontrol mevzuatı gereklerinin tam olarak yerine getirilmediği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kars Belediyesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Satışı Yapılan Bazı Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

Belediye tarafından satışı yapılan taşınmazların ilgili maddi duran varlık hesaplarındaki çıkış kayıtlarının, taşınmazların kayıtlı değeri yerine satış bedeli üzerinden yapıldığı, muhasebe kayıtları ile taşınmaz envanteri arasında uyumsuzluk bulunduğu tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin, 250 Arazi ve Arsalar Hesabının işleyişini düzenleyen 189'uncu maddesinde, satılan arsa ve arazilerin kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak kaydedilerek kayıtlı bedel ile satış bedeli arasındaki olumlu/olumsuz farkların 600/630 Hesaplarına, satış bedelinin ise 100 Kasa veya 102 Banka Hesabına ya da ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne rağmen satışı yapılan arsa ve arazilerin kayıtlı değer yerine satış bedeli üzerinden çıkışının yapılması bilançoda maddi duran varlıklar hesap grubundaki 250 Hesabının, ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere toplamda 373.800 TL kadar hatalı görünmesine yol açmıştır. Ayrıca taşınmazların kayıtlı değerlerinin tam olarak tespit edilememesi ve kayıtsız taşınmazların da mevcudiyeti sebebiyle olması gereken tutarın tam tespiti mümkün olmamakla birlikte 600/630 Hesaplarında da hatalar bulunmaktadır.

Tablo 8: Satışı Yapılan Taşınmazlar

Sıra No	Mahalle	Ada	Parsel	Alan(m2)	Satış Bedeli (TL)	Tarihi
1	Yeni Mahalle	215	13	250.45	68.000.00	22/03/2019
2	Hafızpaşa	160	81-82 A.Harfi	63.72	13.000.00	22/03/2019
3	İstasyon	185	18-19A.Harfi	8.41	3.000.00	22/03/2019
4	İstasyon	180	15A.Harfi	8.74	4.400.00	22/03/2019
5	Şehitler	298	5 C.Harfi	5.41	850.00	22/03/2019
6	Ortakapı	737	A.Harfi	237.25	3.000,00	22/03/2019
7	Merkez	455	10 İ1.Harfi	18.84	6.000.00	22/03/2019
8	Ortakapı	410	8 İ1.Harfi	352.98	124.000.00	22/03/2019
9	Sukapı	17	8	48.00	500.00	22/03/2019
10	Cumhuriyet	299	9	145.04	22.000,00	22/03/2019

www.balioglu.net

11	Şehitler	314	41	22.26	4.750.00	22/03/2019
12	Ortakapı	431	18 İ1-i2 Harfi	İ1.5.57 İ2.1.79	1.750.00 600.00	22/03/2019
13	Şehitler	318	6 A.Harfi	58.34	33.000.00	19/07/2019
14	İstasyon	11	15 A.Harfi	7.82	5.000.00	19/07/2019
15	Sukapı	17	16	156.00	23.500.00	19/07/2019
16	Örnek	476	910-1018 A.Harfi	5.40	4.000,00	19/07/2019
17	Şehitler	231	7-8-9A-B.Harfi	A.3.34 B.11.09	2.200.00 7.500.00	30/09/2019
18	Ortakapı	469	9-10 A.Harfi	4.28	4.750.00	30/09/2019
19	Sukapı	17	9	206.71	7.000.00	30/09/2019
20	İstasyon	187	1 İ1-İ2. Harfi	18.73	15.000.00	30/09/2019
21	Cumhuriyet	305	8-29 B.Harfi	13.79	20.000.00	30/09/2019

İdare tarafından taşınmaz envanterinin sağlıklı bir şekilde çıkarılması, muhasebe ile taşınmaz bilgi sisteminin entegrasyonunun sağlanması, taşınmaz programı üzerinden taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer almasını sağlayacak bilgilere yer verilmesi, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 2: Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Belediyenin mülkiyetinde olup diğer kamu idarelerine tahsis ettiği taşınmazlar için detaylı hesap planında yer alan ikinci düzeydeki kodlara uygun tasnif yapılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin beşinci alt fıkrasında; "*Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir."* hükmü yer almaktadır.

Yönetmeliğin 508'inci maddesinde hesapların niteliği ve işleyişleri hariç olmak üzere hesaba ilişkin işlemler, değerlerin alınıp verilmesi ve kaydedilmesinde kullanılacak alındı, defter ve belge örnekleri, yönetim dönemi işlemleri, değerlerin yılsonu sayımları, muhasebe yetkilileri ve veznedarlar arasındaki devir işlemleri gibi hususlarda bu Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hallerde Genel Bütçe Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Varlıklara ilişkin ilkeler"* başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; *"Kamu idareleri tarafından tahsis edilen ya da tahsisli olarak kullanılan taşınmazlara ilişkin bilgiler dipnotlarda gösterilir." denilmektedir.*

Mahalli İdareler Hesap Planına göre; 250, 251 ve 252 no.lu taşınmaz hesap kodlarının ikinci düzeylerinin;

01. Kamu İdaresinin Mülkiyetinde olanlar

02. Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar

03. Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar

olarak düzenlenmesi gerekmektedir

Belediyenin aşağıdaki tabloda gösterilen tahsis ettiği taşınmazlarının sınıflandırılmak suretiyle yardımcı hesaplarda izlenmediği, bu taşınmazların Belediye mülkiyetinde olan taşınmazlarla birlikte takip edildiği görülmüştür.

Tablo 9: Belediye Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar

Mahallesi	Ada-Parsel	Tahsis Yapılan Kurum	Arsa m^2	Meclis Kararı Tarih ve No.su
Karacaören	1183/9	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	9.148,00	02.04.2018/87
Kaleiçi	24/2-3-4	Kars Kent Konseyi	339,00 - 361,00 -517,00	13.11.2019 /163
Cumhuriyet	228/4	İl Özel İdaresi	1.707,10	07.08.2019/107

www.balioglu.net

Mali tabloların gerçek durumu göstermesi açısından Belediyenin mülkiyetinde olup diğer kamu idarelerine tahsis edilmiş olan taşınmazlarının, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Mahalli İdareler Hesap Planına uygun olarak yardımcı hesap kodları itibariyle izlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Taşınmazların Kayıtlarının Gerçek Durumu Yansıtmaması

İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin mevzuat hükümlerine uygun olarak değerlemelerin yapılmadığı; ilgili taşınmazları ihtiva eden taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmediği; cins tashihi yapılmayan taşınmazlar bulunduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun *"Taşınır ve taşınmaz işlemleri"* başlıklı 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir. Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan

taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır. İdarede, Yönetmelik kapsamında yapılmayan işlemler aşağıdadır:

a) Taşınmazların Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması

İdarenin mülkiyetinde yer alan taşınmazların değerleme işlemlerinin yapılmadığı, dolayısıyla da 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yer Altı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar, 500 Netdeğer/Sermaye Hesaplarının gerçek değerleri ile mali tablo ve raporlarda yer almadığı görülmüştür.

Yönetmelik'in *"Kayıt ve kontrol işlemleri"* başlıklı 5'inci maddesinin 2'nci fıkrasında;

"*Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır. Ancak;*

a) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar,

b) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazlar,

ç) Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazlar,

d) Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazlar,

iz bedeli üzerinden kayıtlara alınır."

hükmü yer almaktadır.

Mezkur Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesinde ise 5'inci madde uyarınca yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Ancak İdare mülkiyetinde yer alan taşınmazların muhasebe kayıtlarının, mevzuat hükümlerinde belirtilen değerler esas alınarak yapılmadığı görülmüş olup söz konusu durumun mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkileyeceği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

b) Yönetmelik Hükümleri Çerçevesinde Taşınmaz İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

Taşınmaz kayıtlarının, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çerçevesinde yapılmadığı, anılan Yönetmelik'in ekinde yer alan taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmediği görülmüştür.

Yönetmelik'in *"Kayıt şekli"* başlıklı 7'nci maddesinde;

"*(1) Kamu idareleri;*

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2'deki 'Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda,

b) (Değişik: 3/6/2014-2014/6455 K.) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını Ek 3'teki Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4'teki 'Orta Malları Formu'nda,

ç) Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5'teki 'Genel Hizmet Alanları Formu'nda,

d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6'daki "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda", yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.

(2) Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur."

hükümleri yer almaktadır.

Yönetmelik'in bahsi geçen maddesi uyarınca Belediye taşınmazlarının, söz konusu

www.balioglu.net

Yönetmelik eki Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formunda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formunda, Orta Malları Formunda, Genel Hizmet Alanları Formunda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazılarak kaydının tutulması ve bu formların esas alınarak taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekmektedir.

Ancak İdareye ait taşınmazlar için söz konusu formların tutulmadığı, bu nedenle de Mali Hizmetler Birimince ilgili formlar konsolide edilerek taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulamadığı görülmüş olup söz konusu eksikliğin İdarenin mülkiyetinde bulunan taşınmaz bilgilerinin mali tablolara yansımasını da etkileyeceğinden hareketle, mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini zedelediği değerlendirilmektedir.

c) Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediyenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından bir kısmının cins tashihinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde cins tashihi, *"Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi"* şeklinde tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde:

"(1)Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

(2)Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır."

denilmek suretiyle taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerekliliğinden ve tashihe ilişkin yükümlülüklerden bahsedilmektedir.

İdarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, mevcut kullanım şekli ile tapudaki bilgileri farklı olan taşınmazlarının olduğu görülmüş olup mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins

www.balioglu.net

tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Taşınırların Hurdaya Ayrılması İşlemlerinin Yapılmayarak Bilançoda Hataya Yol Açılması

Ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan ya da tamiri mümkün veya ekonomik olmayan arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılan taşınırların hurdaya ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin *"Belge ve cetveller"* başlıklı 10'uncu maddesinde taşınırın yıpranma, kırılma veya bozulma ya da teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmaz hale gelmesi nedeniyle hurdaya ayrılmak üzere kayıtlardan çıkarılmasını sağlamak amacıyla "Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı"nın düzenleneceği ifade edilmiş, söz konusu tutanağın harcama yetkilisi tarafından görevlendirilecek en az üç kişiden oluşan komisyonca imzalanıp harcama yetkilisi tarafından onaylandıktan sonra bir nüshasının, çıkış kaydına esas olmak üzere düzenlenen Taşınır İşlem Fişine, ikinci nüshasının ise muhasebe birimine gönderilecek Taşınır İşlem Fişine ekleneceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 224'üncü ve 225'inci maddelerinde kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Taşınırlarla ilgili gerçekleştirilen denetimler sırasında çeşitli birimlerde hurda niteliğinde taşınırlar bulunduğu görülmüştür. Harcama Yetkilileri tarafından komisyonların oluşturulmadığı ve Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanaklarının düzenlenmediği anlaşılmıştır. Bu durum bilanço hesaplarından olan, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabında hataya yol açmaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 2: Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlardan Kira Tahsilatı Yapılmaması

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların 34 adetinden kısmen, 25 adetinden ise hiç kira tahsilatı yapılmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde; belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek belediye başkanının görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun *"Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları"* başlıklı 61'inci maddesinde ise muhasebe yetkilisine gelirlerin ve alacakların tahsili görevi verilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, *"Ödeme zamanı ve önce ödeme"* başlıklı 37'nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Maliye Vekâletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

6183 sayılı Kanun'un *"Ödeme emri"* başlıklı 55'inci maddesinin birinci fıkrasında; *"Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur."* denilmektedir.

Yukarıdaki hükümler birlikte değerlendirildiğinde; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir "ihbarname" düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, 7 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir "ödeme emri" düzenlenmesinin gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede kiraya verilen 59 adet taşınmaz için toplam 1.393.404,73 TL kira geliri tahakkuk ettiği, tahakkuk eden bedelin 1.129.611,18 TL'nin tahsil edilmediği, 25 adet taşınmazın 941.466,04 TL tutarında tahakkuk eden kira bedelinin hiç tahsil edilmediği, 34 adet taşınmaz için tahakkuk eden 451.938,69 TL'nin 188.145,14 TL'sinin tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

Bütçe imkânları kısıtlı ve yüklü bir borç stokuna sahip olan belediyenin kira bedellerini tahsil etmemesi gelir getirecek kaynakların israf edildiği ve üçüncü kişi hak ve

menfaatine hareket edildiği anlamına gelmektedir.

Kiraya verilen taşınmazların, tahakkuk etmiş kira bedellerinin tahsil edilebilmesi için gerekli yasal yollara başvurulması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 3: Yeniden Değerleme Oranında Artırılması Gereken Bazı Vergi ve Harçların Güncellenmemesi

Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca toplanan bazı vergi ve harç kalemlerinde yıllar itibarı ile yapılması gereken artışların yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 96'ncı maddesinde; Kanun'un 15'inci maddesindeki İlan ve Reklam Vergisi, 21'inci maddesindeki Eğlence Vergisi, 56'ncı maddesindeki İşgal Harcı, 60'ıncı maddesindeki Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı ile 84'üncü maddesindeki Çeşitli Harçların tarifesinin nasıl belirleneceği açıklanmıştır. Buna göre söz konusu vergi ve harçlar Kanun'da belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca tespit edilecek ve tespit edilen bu tutarlar, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerleme oranında artırılacak ancak bu miktar ve tutarlar ilgili tarifeler için belirlenen en çok tutarı aşamayacaktır.

www.balioglu.net

Kanun'un Geçici 7'nci maddesinde ise 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan maktu vergi ve harç tarifelerinin Cumhurbaşkanınca tespit edilecek karar yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam edileceği belirtilmiştir.

Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 11.07.2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 45 Seri No.lu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği'nin "Belediyelerce Yapılacak İşlemler" başlıklı bölümünün 6'ncı paragrafında, 2013 yılında belirlenen tarifenin yeniden güncelleme oranı kadar her yıl arttırılacağı ancak Kanun'da belirtilen üst sınırı aşamayacağı da açıkça belirtilmiştir.

Mezkûr mevzuat hükümleri bir arada değerlendirildiğinde;

- Maktu vergi ve harç tarifelerini tespit etmeye yetkili kurumun Cumhurbaşkanlığı olduğu,
- Cumhurbaşkanlığının bu yetkisini kullanıncaya kadarki süre için, belediye meclislerince 2013 yılında belirlenen tarifelerin uygulanmaya devam edeceği,
- Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen tarifelere her yıl bir önceki yıl için

tespit edilen yeniden değerleme oranının uygulanacağı,

- Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek tarifeye kadar geçerli olacak belediye tarifelerinin de aynı usul ve esaslara göre yürütüleceği açıkça anlaşılmaktadır.

Kars Belediyesinin 2019 Yılı hesap ve işlemlerinin denetimleri sırasında maktu vergi ve harçlara ilişkin tarifelerin, Kanun'da belirtilen üst sınırı aşmayacak şekilde yeniden değerleme oranları kadar her yıl artırılması gerekirken artırılmadığı, vergilere ve harçlara ilişkin tarifelerin 2013 yılında belirlenen tutarlar üzerinden uygulandığı tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda söz konusu maktu vergi ve harçların 2013 yılından itibaren yeniden değerleme oranında artırılarak 2019 yılında ulaşması gereken güncellenmiş tutarları gösterilmiştir.

Tarifelerin güncellenmemesinin bahsi geçen mevzuata uygun olmadığı, Belediyenin 2013 yılından itibaren kümülatif olarak yeniden değerleme oranında artırılması gereken maktu vergi ve harç kalemlerinden gelir kaybına uğramakta olduğu değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

Tablo 10: Gelir Tarifesinin Yıllar İtibariyle Güncellenmesi Gereken Hali

İlân ve Reklam Vergisi	2013 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2014 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2015 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2016 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2017 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2018 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2019 (TL)
Dükkân, ticari ve sınaî müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli yerlere asılan ve takılan her çeşit levha, yazı ve resim gibi tüm sabit ilanlar (m^2/Yıl)	40,00	3,93	41,57	10,11	45,77	5,58	48,32	3,83	50,17	14,47	57,42	23,73	71,04
Motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilan ve reklamlar (m^2/Yıl)	20,00	3,93	20.78	10,11	22.88	5,58	24.15	3,83	25.07	14,47	28.69	23,73	35.49
Cadde, sokak ve yaya kaldırımları üzerine gerilen, binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilan ve reklamlar (m2/Hafta)	10,00	3,93	-	10,11	-	5,58	-	3,83	-	14,47	-	23,73	-
Işıklı ve projeksiyonlu ilan ve reklamlar (m^2/Yıl)	50,00	3,93	51.96	10,11	57.21	5,58	60.40	3,83	62.71	14,47	71.78	23,73	88.81
İlan ve reklam amacıyla dağıtılan broşür, katalog, duvar ve cep takvimleri, biblolar, vb. (Adet)	0,25	3,93	-	10,11	-	5,58	-	3,83	-	14,47	-	23,73	-
Mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak çeşitli afişler ve benzerleri (m2)	0,50	3,93	-	10,11	-	5,58	-	3,83	-	14,47	-	23,73	-

www.balioglu.net

Eğlence Vergisi (Biletle Girilmesi Zorunlu Olmayan Eğlence Yerleri)		2013 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2014 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2015 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2016 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2017 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2018 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2018 (TL)
Bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare ve dansing gibi eğlence yerleri	Diğerleri (Gün)	5 TL	3,93	5.19	10,11	5.71	5,58	6.02	3,83	6.25	14,47	7.15	23,73	8.84 TL
Bilardo, masa futbolu salonu, atari ve İnternet salonları her türlü makine ile oynanan yerler ve diğer eğlence yerleri	Oyun masası, makine veya bilgisayar adedi 26 adet veya üzeri (Gün)	5 TL	3,93	5.19	10,11	5.71	5,58	6.02	3,83	6.25	14,47	7.15	23,73	8.84 TL
	Oyun masası, makine veya bilgisayar adedi 25 adet veya altında (Gün)	5 TL	3,93	5.19	10,11	5.71	5,58	6.02	3,83	6.25	14,47	7.15	23,73	8.84 TL

www.balioglu.net

İşgal Harcı		2013 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2014 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2015 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2016 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2017 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2018 (TL)	Yeniden Değerleme Oranı (%)	2019 (TL)
52. Maddenin 1. Bendinde Yazılı Hayvan Satıcılarının İşgallerinden	1. Bölgede yapılan işgaller (m^2/Gün)	2,50	3,93	-	10,11	-	5,58	-	3,83	-	14,47	-	23,73	-
Harç	Satışı yapılan küçükbaş hayvan başına (Adet)	2.00	3,93	2.07	10,11	2.27	5,58	2.39	3,83	2.48	14,47	-	23,73	-
Harç	Satışı yapılan büyükbaş hayvan başına (Adet)	4,00	3,93	4.13	10,11	4.54	5,58	4.79	3,83	4.97	14,47	-	23,73	-

BULGU 4: İdarenin Yasal Döküm Sahasının Bulunmaması ve Çevre Denetim Yetkisi Başvurusunda Bulunulmaması

İdarenin yasal hafriyat döküm sahasının bulunmadığı ve çevre kirliliğine sebebiyet verecek şekilde atık bırakanlara Çevre Kanunu uyarınca cezai müeyyide uygulanabilmesi için gerekli olan yetki başvurusunda bulunulmadığı tespit edilmiştir.

A) Yasal Döküm Sahasının Bulunmaması

Yapılan incelemelerde idarenin yasal bir döküm sahasının bulunmadığı yetki sınırları içinde ortaya çıkan hafriyatın döküm sahası olmaması sebebiyle çeşitli bölgelere döküldüğü görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları"* başlıklı 15'inci maddesinde; *"... Gayrisıhhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliği oluşmaması için gereken tedbirleri almak"* denilmiştir.

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin *"Belediyelerin görev ve yetkileri"* başlıklı 8'nci maddesinde: "*İl belediye mücavir alanı içerisinde il ve ilçe belediyeleri, büyük şehirlerde büyükşehir belediyeleri, büyükşehir belediyeleri dışında ise ilçe belediyeleri,*

a) Hafriyat toprağı, inşaat/yıkıntı atıkları ile doğal afet atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertarafı ile ilgili yönetim planı hazırlamakla,

b) Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri sahaları ile depolama sahalarını belirlemek, kurmak/kurdurtmak ve işletmek/işlettirmekle,

c) Depolama sahası yerinin seçimi, inşaatı veya işletilmesi sırasında çevre ve insan sağlığını olumsuz etkilemeyecek şekilde gerekli tedbirleri almak veya aldırtmakla,

d) Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının toplanması, taşınması ve bertaraf bedelini belirlemekle,

e) Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları için toplama, taşıma hizmeti verecek firmaların adresleri ve telefon numaraları ile nakliye bedellerini halkın bilgileneceği şekilde ilan etmekle,

www.balioglu.net

f) Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması ve bertarafı faaliyetlerini denetlemekle,...yükümlüdürler." şeklinde ifade edilmiştir.

İl belediyelerinin Yönetmelik hükümleri gereği mücavir alanları içinde görevleri belirtilmiş olup döküm sahalarını belirlemek, hafriyatın geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertarafı ile ilgili yönetim planı hazırlamak ve tüm denetimleri yapmak gibi görevleri mevcut olmasına rağmen idarenin halen belirlemiş olduğu bir yasal döküm sahasının bulunmadığı dolayısıyla da Yönetmelik hükümleri gereği görevlerini yerine getiremediği açıktır. Döküm sahasının tespit edilmemesi sonucunda atık kontrolünün ve yönetiminin yapılamamasına sebebiyet verilmekle birlikte bu atıkların bertarafı için idare tarafından yapılacak giderler karşılığı olmak üzere döküm bedeli alınamamasına dolayısıyla idare gelirlerinin olumsuz etkilenmesine sebebiyet verilmektedir.

Sonuç olarak idare tarafından öncelikli hafriyat yönetim planı yapılarak yasal döküm sahalarının belirlenmesi sağlanmalı ve daha sonra da Yönetmelik hükümlerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

B) Çevre Denetim Yetkisi Başvurusunda Bulunulmaması

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin *"Genel Esaslar"* başlıklı 13'üncü maddesinde;

"Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının, üretici ve taşıyanları tarafından belediyelerin veya mahallin en büyük mülki amirinin gösterdiği ve izin verdiği geri kazanım ve depolama tesisleri dışında denizlere, göllere, akarsulara veya herhangi bir yere dökülmesi ve dolgu yapılması yasaktır.

Faaliyetleri sonucu hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının üretimine neden olacak özel veya resmi kişi, kurum ve kuruluşlar; bu atıkların üretilmesinden önce ilgili belediyeye/mahallin en büyük mülki amirine başvurarak gerekli izinleri almak, atıklarını bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre bu mercilerin göstereceği geri kazanım/depolama sahasına taşınmasını sağlamakla yükümlüdürler. Bununla ilgili işlemler 23 üncü maddede belirtilen esaslara göre yapılır.

Yapılan denetimlerde hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarını Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırı olarak çevre kirliliğine neden olacak şekilde alıcı ortama verdiği tespit edilen üretici, taşıyıcı ve depolayanlar hakkında 46 ncı maddede belirtilen cezai işlemler uygulanır. Ayrıca tespit edilen eksiklik veya kirlilik, tebliğ edilen süreler içinde giderilmezse bu atıkların toplanması, taşınması ve bertarafı maliyeti ilgililerden peşin olarak

tahsil edilir.",

"Yönetmeliğe Aykırılık" başlıklı 46'ncı maddesinde; *"Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında Kanunun 15 ve 16 ncı maddelerinde belirtilen merciler tarafından gerekli işlemler yapılır ve Kanunun 20, 21, 23, 24 ve 26 ncı maddelerinde belirtilen cezalar verilir."*

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun *"İdari nitelikli para cezaları"* başlıklı 20'maddesinin (r) bendinde; *"Bu Kanunda ve yönetmeliklerde öngörülen usûl ve esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak atık toplayan, taşıyan, geçici ve ara depolama yapan, geri kazanan, geri dönüşüm sağlayan, tekrar kullanan veya bertaraf edenlere 24.000 Türk Lirası, ithal edenlere 60.000 Türk Lirası idari para cezası verilir."*

Aynı maddenin 2'inci fıkrasında ise; *"Bu maddenin (k), (l), (r), (s), (t), (u), (v) ve (y) bentlerinde öngörülen idarî para cezaları kurum, kuruluş ve işletmelere üç katı olarak verilir."*

"İdari cezalarda yetki" başlıklı 24'üncü maddesinde; *"Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Bu yetki, 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından da kullanılır.",*

"Denetim, bilgi verme ve bildirim yükümlülüğü" başlıklı 12'nci maddesinde; *"Bu Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Gerektiğinde bu yetki, Bakanlıkça; il özel idarelerine, çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına, Denizcilik Müsteşarlığına, Sahil Güvenlik Komutanlığına, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine devredilir. Denetimler, Bakanlığın belirlediği denetim usûl ve esasları çerçevesinde yapılır."*

hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34'üncü maddesinde ise kanunlarda öngörülen cezaları vermek Belediye encümeninin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır

Çevre Kanunu ve Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği uyarınca, belediye tarafından belirlenen yerler dışında bir yere çevre kirliliğine sebep olacak şekilde hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının atılması, taşınması idari para cezasını gerektiren hallerdendir. Mezkur Yönetmelik uyarınca hafriyat sahalarını belirlemek ve denetlemek yetkisi belediye mücavir sınırları içinde belediyeye aittir. Yönetmelik'e aykırı hareket edenler hakkında ise Çevre Kanunu hükümlerinin uygulanacağı amirdir.

www.balioglu.net

Çevre Kanunu'na göre ise Kanunda ve yönetmeliklerde öngörülen usûl ve esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak atık toplayan, taşıyan, geçici ve ara depolama yapan, geri kazanan, geri dönüşüm sağlayan, tekrar kullanan veya bertaraf edenlere 24.000 Türk Lirası, ithal edenlere 60.000 Türk Lirası idari para cezası verileceği, bu yolla sebebiyet verilen çevre kirliliğinden dolayı cezaların 3 katı uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca cezayı gerektiren fiillerin 3 yıl içerisinde tekerrürü halinde ilk seferde bir kat, iki ve sonrakilerde ise 2 kat artırımlı uygulanacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden açıkça anlaşıldığı üzere belediye sınırları içerisinde hafriyat sahalarını belirleme ve denetleme yetkisi belediyeye aittir. Ancak Kanuna aykırı hareket edenler hakkında Çevre Kanunu uyarınca cezaların kesilebilmesi belediye tarafından denetim yetki izninin alınmasına bağlıdır. Kars Belediyesi mücavir sınırları içerisinde Çevre Kanunu'na muhalefet edip çevreyi kirletenler hakkında caydırıcılığı sağlayacak idari para cezalarının uygulanabilmesi için yetki başvurusunda bulunulması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 5: İlân ve Reklam Vergisi Beyannamesi Vermeyen Mükelleflere Ceza Uygulanmaması

İdare tarafından vergi kanunlarında belirtilen hükümlere aykırı hareket edenlere, Vergi Usul Kanunu'nda yer verilen usulsüzlük ve vergi ziyaı cezasına ilişkin müeyyidelerin tatbik edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"Usul hükümleri"* başlıklı 98'inci maddesinde; "*Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanır.*" hükmü yer almaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun *"Cezalar"* başlıklı 331'inci maddesinde; "*Vergi kanunları hükümlerine aykırı hareket edenler, bu kitapta yazılı vergi cezaları (vergi ziyaı cezası ve usulsüzlük cezaları) ve diğer cezalar ile cezalandırılırlar.*" denilmektedir.

213 sayılı Kanun'un *"Vergi ziyaı"* başlıklı 341'inci maddesinde vergi ziyaı, mükellefin veya sorumlunun vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi neticesinde verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesi veya eksik tahakkuk ettirilmesi olarak hüküm altına alınmış olup Kanun'un *"Vergi ziyaı cezası"*

başlıklı 344'üncü maddesinde mükellef veya sorumlu hakkında ziyaa uğratılan verginin bir katı tutarında vergi ziyaı cezası kesileceği ifade edilmiştir.

Mezkûr Kanun'un *"Usulsüzlüğün tarifi"* başlıklı 351'inci maddesinde usulsüzlük, vergi kanunlarının şekline ve usulüne ilişkin hükümlere riayet edilmemesi olarak tanımlanmış olup Kanun'un *"Usulsüzlük dereceleri ve cezaları"* başlıklı 352'nci maddesinde, vergi ve harç beyannamelerinin süresinde verilmemiş olması halinde birinci derece usulsüzlük cezası kesileceği belirtilmiştir.

Öte yandan 213 sayılı Kanun'un *"Muhtelif cezayı istilzam etmesi"* başlıklı 336'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında ise cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırının kesileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca mükellef veya sorumluların, 2464 sayılı Kanun kapsamında bulunan vergi ve harçlara ilişkin beyannamelerini süresi içinde vermemiş olması halinde, vergilendirme ile ilgili ödevlerin zamanında yerine getirilmemesi halinin vuku bulacağı, söz konusu hallerin de verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesine sebebiyet vereceği değerlendirilmektedir. Bu suretle ilgililer hakkında 213 sayılı Kanun'da belirtilen vergi ziyaı ve usulsüzlük cezalarının Kanun'un "Muhtelif cezayı istilzam etmesi" hükmü nazara alınarak uygulanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede 2464 sayılı Kanun'un *"Verginin tarhı ve ödenmesi"* başlıklı 16'ncı maddesinde hüküm altına alınan sürelerde mükellef veya sorumlular tarafından verilmesi gereken ilan ve reklam vergisine ilişkin birtakım beyannamelerin anılan sürelerde verilmediği, denetimler sırasında beyanname vermediği tespit edilen mükelleflere tespit anında beyanname imzalatıldığı ancak herhangi bir cezai müeyyide uygulanmadığı görülmüştür. İlgililere 213 sayılı Kanun'da yer verilen vergi ziyaı cezası ve usulsüzlük cezaları uygulanmamıştır.

Bu itibarla İdare tarafından ilan ve reklam vergisinin tahakkukuna ilişkin esas ve usullere riayet etmeyen mükellefler nezdinde vergi ziyaı ve usulsüzlük cezalarının uygulanmamasının, İdare gelirlerini olumsuz etkilemekle birlikte mevzuata aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Bazı Gelirlerin Tahsilat Oranlarının Düşük Olması

Tahakkuku yapılan bazı gelir kalemlerine ilişkin tahsilat oranlarının düşük olduğu

görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Belediye başkanının görev ve yetkileri"* başlıklı 38'inci maddesinde belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek belediye başkanının görevleri arasında sayılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinde gelirlerin ve alacakların tahsili muhasebe hizmetinin bir parçası olarak görülmüş ve muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir. Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin (e) bendinde ise ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

Kars Belediyesinin gelir kalemlerine ilişkin tahakkuk ve tahsilat oranlarının incelenmesi neticesinde; bazı gelir kalemlerinin tahsilat oranlarının düşük olduğu ve devreden tahakkuk tutarının yıllar itibarıyla artış gösterdiği görülmüş olup, bahsi geçen hususa aşağıdaki tabloda yer verilmiştir. Kamu kaynağının elde edilmesinde görevli ve yetkili olanların, gelirlerin takip ve tahsili için gerekli önlemleri almaları önem arz etmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 11: Gelir Tahakkuk ve Tahsilat oranları

Gelir	Yılı Tahakkuk (TL)	Tahsilat (TL)	Yüzde (%)	Gelecek Yıla Devreden Toplam Tahakkuk (TL)
Arsa Vergisi	177.616,85	92.007,98	52	929.781,93
Çevre Temizlik Vergisi	2.041.166,99	790.630,04	39	1.473.992,46
Eğlence Vergisi	34.708,90	9.578,27	28	846.556,79
İlan Reklam Vergisi	814.328,47	467.809,28	57	2.298.866,43
Su Geliri	7.980.297,79	4.276.435,14	53	3.703.862,65

BULGU 7: Belediye Sınırları İçerisinde Yapılmış Olan Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması

Kurumun taşınmaz gelirlerinin incelenmesi sonucu, belediye sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerinin Kars Tapu Müdürlüğü tarafından Belediyeye bildirilmediği, Belediye tarafından da konunun takip edilmediği tespit edilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, belediyeler tarafından tahsil edilen ve önemli bir gelir kalemi olan emlak vergisini güvence altına almak amacıyla Tapu İdaresine kamulaştırma işlemleri, devir gibi mülkiyet değişimlerini ilgili belediyeye bildirme zorunluluğu getirmiştir. Bu zorunluluk bir vergi güvenlik önlemi olarak

getirilmiştir. Zira emlak vergisi beyana dayalı bir vergidir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun *"Kamulaştırma bedelinin mahkemece tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili"* başlıklı 10'uncu maddesinde; *"Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir.", "Vergilendirme"* başlıklı 39'uncu maddesinde; *"Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur."* hükümleri yer almaktadır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun*"Bildirim verme ve süresi"* başlıklı 23'üncü maddesinde;*"Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dahil) emlâk vergisi bildirimi verilmesi zorunludur. Emlâkin bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilir."d*enilmektedir.

Aynı Kanun'un *"Vergi değerini tadil eden sebepler"* başlıklı 33'üncü maddesinde;

"...

6. Bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi (Araziden bir kısmının istimlak edilmesi de ifraz hükmündedir.)"

ve *"Ödeme süresi"* başlıklı 30'uncu maddesinde; *"Devir ve ferağı yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir."*

hükümleri yer almaktadır.

6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Döner sermaye"* başlıklı 8'inci maddesinde; *"(1) Genel Müdürlük, ürettiği her türlü tapu, kadastro, harita ve arşiv bilgi ve belgeleri ile sunduğu hizmetlerden gelir elde etmek üzere merkez veya bölge müdürlükleri bünyesinde döner sermaye işletmeleri kurar. (7) (Ek: 3/6/2014-6544/ 1 md.) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, köy tüzel kişileri ve kalkınma ajanslarının kanunlarla sayılan görevleriyle ilgili yapılacak tapu işlemlerinden ve*

www.balioglu.net

*veri paylaşımından döner sermaye hizmet bedeli tahsil edilmez. Veri paylaşımına ilişkin protokol veya sözleşmelerde, döner sermaye hizmet bedellerinin ödenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenebilir." d*enilmektedir.

Gayrimenkul mülkiyetinin kamu tüzel kişiliği adına tescil edildiği kamulaştırma işlemlerinin mevzuat gereği ilgili belediyeye bildirilmemiş olması sonucu;

* Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin daha önceden beyanname verilmediği, emlak vergisi ödenmediği ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği,

* Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin daha önceden gelen emlak vergisi borçlarının bulunduğu ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği,

* Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin Kamulaştırma Kanunu'ndan kaynaklanan ek emlak vergisinin beyan edilmediği ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği,

* Bildirim yapılmamış olması nedeniyle beyanname verilmiş olan gayrimenkullerde kamu adına tescil tarihinden sonra tahakkuk yapılmaması gerekirken, eski malik adına tahakkuk yapılmaya devam edeceği,

* Bildirim yapılmamış olduğundan bu hatalar sonucu ortaya çıkan emlak vergisinden kamulaştırmayı yapmış olan kamu kurumunun müteselsil sorumluluğunun devam edeceği,

gibi riskler bulunmaktadır.

Tapu İdaresinin özellikle Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanunu kapsamındaki işlemler konusunda ilgili belediyeleri bilgilendirmesi; 6083 sayılı Kanun çerçevesinde veri paylaşımı sağlaması; bu bilgilendirme ve paylaşımın Takbis sistemi kapsamında gerekli teknolojik altyapı kullanılarak sistemli ve zamanlı olması; belediye tarafından da bilgilendirme ve paylaşım takibinin yapılarak emlak vergisi tahsilat gelirlerinin ve dolayısıyla mali tablolarının doğruluğunun sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Ambalaj ve Cam Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi İşinin İhale Edilmemesi ve Verilen İmtiyaz Hakkı Karşılığında Gelir Elde Edilmemesi

Kars Belediyesi, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nde kendisine verilen görevleri yerine

www.balioglu.net

getirmek maksadıyla *"... Geri Dönüşüm"* firması ile ambalaj atıklarının toplanmasını kapsayan bir protokol imzalamıştır. Belediyenin söz konusu firmaya verdiği imtiyaz hakkı karşılığında herhangi bir gelir elde etmediği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Belediyenin yetkileri ve imtiyazları"* başlıklı 15'inci maddesinin (g) fıkrasında; *"Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak"* hükmü yer almaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesinde ambalaj atıklarıyla ilgili olarak belediyelere bazı görev ve sorumluluklar verilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 24'üncü maddesinin birinci fıkrasında; ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesine göre belediyelerin sorumlu olduğu belirtilmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'in 24'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde; belediyelerin ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplama-ayırma faaliyetini kendisi veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştireceği belirtilmiştir. (b) bendinde ise; ambalaj atıklarını kaynağında toplama ayırma faaliyetini kendisi gerçekleştirecek olan belediyelerin toplama ayırma tesisi kurma ve bu tesise çevre lisansı alma zorunluluklarının olduğu ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Ambalaj atıklarının toplanması konusunda bazı kuruluşlar yetkili kılınmışlardır. Bu kuruluşlar da ambalaj atıklarının toplanmasında imtiyaz sahibi şirketlerden hizmet alımı yapmakta ve bedelini düzenlenen fatura karşılığında söz konusu şirketlere ödemektedir.

Ancak yapılan incelemede, Kars Belediyesi tarafından söz konusu imtiyaz hakkı verilmesi karşılığında, herhangi bir bedel alınmadığı tespit edilmiştir.

Ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz devrinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde açılacak ihale yoluyla, en yüksek bedeli ödemeyi kabul eden firmaya verilerek gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Gecekondu Fonu Hesabının Bulunmaması

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun *"Fonların teşkili ve kullanılması"* başlıklı 12'nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, ilgili belediyeler adına açılacak

özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır. Ancak Belediye tarafından bu kapsamda bir hesap açılmadığı tespit edilmiştir.

Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) Islah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere ilgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilecek, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

www.balioglu.net

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un *"Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir"* başlıklı 5 inci maddesinde; *"... Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ..."* hükmü yer almaktadır.

Yapılan inceleme neticesinde, 4706 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi kapsamında yapılan satışlar nedeniyle Belediyeye aktarılması gereken tutarların izlenmesi için Gecekondu Kanunu'nda öngörülen bir fon hesabının açılmadığı, belediyenin diğer bir hesabına aralıklarla aktarma yapıldığı, ancak bu tutarın nasıl hesaplandığına dair Belediyeye herhangi bir cetvel veya hesaplama yönteminin gönderilmediği tespit edilmiştir.

Gecekondu Kanunu'nda öngörüldüğü şekilde ayrı bir fon hesabının açılması ve bu

kapsamda Belediyeye aktarılan tutarların doğruluğunun takip edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 10: Taşınmaz Kiralamalarında İhaleye Esas Alınan Tahmin Edilen Bedelin Mevzuata Uygun Olarak Belirlenmemesi

Kars Belediyesine ait 20 adet taşınmazın kiralanması ihalesinde tahmin edilen bedelin mevzuata uygun olarak belirlenmediği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un "*Tahmin edilen bedelin tespiti*" başlıklı 9'ncu maddesinde*; tahmin edilen bedel, idarelerce tespit edilir veya ettirilir. İşin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatlar belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulur. Tahmin edilen bedel, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterilir ve asıl evrak arasında saklanır. Bu bedel gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirilir."* hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede kiraya verilecek taşınmazların tahmin edilen bedel tespiti için ticaret odası, sanayi odası, borsa, emlakçı gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden vs. soruşturulmadığı hatta hiçbir yerden görüş alınmadığı, bedel tespit tutanağına sadece parasal tutar yazmak suretiyle tahmin edilen bedel belirlendiği görülmüştür.

Sonuç olarak; İdarece belirlenen kira bedellerinin taşınmazların konumu ve özellikleri göz önünde bulundurulmadan, yeterli araştırma yapılmadan ve rayiç değerleri belirlenmeden tespit edildiği ve gelir kaybına uğranıldığı değerlendirilmektedir.

Tablo 12:Tahmin Edilen Bedeli Mevzuata Uygun Olmayan Taşınmazlar

Taşınmaz	İştigal şekli	Kira Geliri TL/Ay
Yenişehir Mahallesi İsmail Aytemiz Caddesi Üzeri Park	Büfe	610.00
30 Ekim Mahallesi Toki	Büfe	130.00
Yusufpaşa Mahallesi Halitpaşa Caddesi Çok Katlı Otopark	18 Bağımsız Bölüm İşyeri	400.00
Yusufpaşa Mahallesi Bahar Sokak 61 Nolu	İşyeri	490.00
Karadağ Mahallesi Toptancı Sebze Hali 14 Nolu	İşyeri	450.00
Bayrampaşa Mahallesi Şehirlerarası Otogar 28 Nolu	Yazıhane	500.00
Bayrampaşa Mahallesi Şehirlerarası Otogar 30 Nolu	Yazıhane	320.00
Bayrampaşa Mahallesi Şehirlerarası Otogar 6 Nolu	Yazıhane	450.00
Karadağ Mahallesi Toptancı Sebze Hali 28 Nolu	İşyeri	450.00
Ortakapı-Cumhuriyet Mahallesi Şehit Aytekin Caddesi	İşyeri	300.00
Karadağ Mahallesi Toptancı Sebze Hali 8 Nolu	İşyeri	415.00
Karadağ Mahallesi Toptancı Sebze Hali 33 Nolu	İşyeri	425.00
Merkez Mahallesi Davut Aksu Caddesi 137 Nolu	İşyeri	110.00
Boz Kale Köyü Çimento Fabrikası	Arsa	110.00
Susuz İlçesi Çamçavuş Putka Mevki	Arsa	110.00
Susuz İlçesi Çamçavuş Putka Mevki	Arsa	4.600.00

www.balioglu.net

Yusufpaşa Mahallesi Serhat Halk Pazarı 27 Nolu	İşyeri	180.00
Sukapı Mahallesi Rauf Denktaş Caddesi	Kafe	710.00
Sukapı Mahallesi Rauf Denktaş Caddesi	Restoran	910.00
30 Ekim Mahallesi Toki	Büfe	120.00

BULGU 11: Taşınmaz Kira Sözleşmelerinin Noter Tasdikli Olmaması

Belediyenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale ile verdiği taşınmazlara ait kira sözleşmelerinin noterlikte tescil ettirilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un *"Sözleşme yapılmasında müteahhit veya müşterinin görev ve sorumluluğu*" başlıklı 57'nci maddesinin birinci fıkrasında, *"Sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşteri 31 inci maddeye göre onaylanan ihale kararının veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi, idareye vermek zorundadır."* düzenlemesi bulunmaktadır.

Kanun'a göre ihale komisyonunun verdiği kararın ita amirince onaylanmasından sonra 15 gün içinde ihaleyi kazanan kişi noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi idareye vermelidir.

Yapılan incelemede 72 adet kira sözleşmesinin İdare ile kiralayan arasında imzalanarak notere tescil ettirilmediği görülmüştür. Taşınmazlara ait kira sözleşmelerinin noterlikçe tescil edilmiş olması gerekmektedir.

BULGU 12: Yasal Şartları Taşımayanların Belediye Şirketinde İşçi Statüsüne Geçirilmesi

İşçi kadrosuna geçirilen personel için yapılan güvenlik soruşturmalarının mevzuata uygun yapılmadığı tespit edilmiştir.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye Geçici 23 ve Geçici 24' üncü maddeler eklenmiştir. Geçici 24'üncü maddede;

"İl özel idareleri ve belediyeler ile bağlı kuruluşlarında ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4/12/2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlar;

a) 657 sayılı Kanun'un 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımak,

www.balioglu.net

...

kaydıyla bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde hizmet alım sözleşmesini yapan idareye veya şirkete, ek 20 nci madde kapsamındaki şirketlerinde işçi statüsünde çalıştırılmak üzere yazılı olarak başvurabilirler."

hükmü yer almaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"Genel ve Özel Şartlar"* başlıklı 48'inci maddesinin (A) bendinin (5) numaralı alt bendinde;

"5. (Değişik: 23/1/2008 - 5728/317 md.) Türk Ceza Kanunu'nun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...)(1) zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak."

hükmü yer almaktadır.

01.08.2018 tarih ve 20288 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar'ın *"Başvuruda istenilen belgeler, başvuru şekilleri"* başlıklı 7'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında;

"Başvuru sahipleri hakkında 12/1/2018 tarihinde 14/2/2000 tarihli ve 2000/284 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliğine uygun olarak başvuru sırasında ilgili Yönetmelik ekindeki form doldurulmak suretiyle arşiv araştırması yapılması Bakanlıklar ve merkezi Ankara'da bulunan idarelerin merkez teşkilatları için Emniyet Genel Müdürlüğünden, diğer idareler ile taşra teşkilatları için ise il valiliklerinden topluca istenir. Arşiv araştırması yapılacak ilgilinin ikametgâh adresinin bulunduğu valilik esas alınır. İlgili mercilerden intikal eden arşiv araştırması sonucunda elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi tespit komisyonunca yapılır."

denilmek suretiyle, başvuru sahipleri hakkında arşiv araştırması yapılacağı ve araştırma sonucunda elde edilen bilgilerin tespit komisyonunca değerlendirileceği hükme

www.balioglu.net

bağlanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri bir arada değerlendirildiğinde, belediyeler tarafından işçi kadrosuna geçirilecek personelin 657 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi gereğince, sayılı suçları işlememiş veya 1 yıldan fazla süreli hapis cezasına mahkûm olmamış olmaları gerekmektedir. Ayrıca 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar'daki hüküm gereği işçi kadrosuna geçirilecek kişiler için yetkili merciiler tarafından gönderilen Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması sonuçlarının komisyon tarafından değerlendirileceği ve geçiş işlemlerine karar verileceği hüküm altına alınmıştır.

Kars Belediyesinin 2019 Yılı hesap ve işlemlerinin denetimleri sırasında yukarıda zikredilen mevzuat uyarınca yapılan işlemler ve tutulan kayıtlar incelenmiştir. Ancak geçiş süreci ile ilgili işlem ve kayıtların sağlıklı inceleme yapılmasına imkân vermeyecek ölçüde eksik tutulduğu veya denetim ekibine sunulamadığı görülmüştür.

Kars Belediyesinin kayıtlarının incelenmesi sonucunda mezkûr mevzuat kapsamında bulunan ve güvenlik soruşturması yapılan 170 personelin bulunduğu, bunlardan sadece 12 personelin arşiv kayıtlarının denetim ekibine sunulabildiği ve bu 12 adet soruşturma sonucundan 4 adedi için değerlendirme komisyonu tarafından *"Güvenlik Arşiv araştırma sonucu 02.04.2018 tarihi itibarı ile olumsuz geldiğinden kadroya geçiş işleminiz gerçekleştirilememiştir."* değerlendirilmesi yapılıp ilgililere tebliğ edilmesine rağmen kadroya geçiş işlemlerinin yapıldığı tespit edilmiştir. İş ve işlemleri incelenemeyen, geri kalan 158 adet işçinin geçiş işlemlerinin yasal gereklere uygun yapılıp yapılmadığının kontrolü, bilgi ve belge sunulamamasından dolayı gerçekleştirilememiştir.

Ayrıca denetim döneminde geçiş işlemi yapılıp fiilen çalışan 143 personel olduğu tespit edilmiştir. 657 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi gereğince geçiş işlemi yapılacak personelin 1 yıldan fazla süreli hapis cezasına mahkûm olmamış olması veya sayılan suçlardan birini işlememiş olması gerektiği ile ilgili mevzuata yukarıda yer verilmişti. İdare tarafından söz konusu 143 adet personelle ilgili olarak geçiş sürecinde bu kapsamda inceleme yapılıp yapılamadığına dair herhangi bir kayıt sunulamamıştır. T.C. Kars Cumhuriyet Başsavcılığından alınan 06.02.2020 tarih ve 2020/669 sayılı yazı ile 143 adet personelden 22'sinin arşiv kayıtlarının bulunduğu tespit edilmiştir. Ancak yukarıda ifade edildiği üzere arşiv kayıtlarının işçi kadrosuna geçişe engel olması için mahiyeti itibarı ile 1 yıldan uzun süreli olması veya tahdidi suçlardan birinin işlenmesi ile ilgili olması gerekmektedir. Belediye

www.balioglu.net

tarafından geçiş sürecine ilişkin ibraz edilen belgelerde söz konusu personel ile ilgili inceleme yapılıp yapılmadığı, yapıldıysa değerlendirme sonuçlarına rastlanmamıştır.

Yasal düzenlemeler gereğince, kapsam içerisindeki personelin geçiş işlemlerinin mevzuata uygun yapılıp yapılamadığı hususunda gerekli belgeler sunulamadığından denetim ekibince kanaat oluşturulamamıştır. Kamu idaresi tarafından değerlendirme komisyonları kurularak işçi kadrosuna geçirilen 143 adet personel için gerekli değerlendirmelerin yeniden yapılması ve değerlendirme sonuçları doğrultusunda işlem tesis edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 13: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanunun Öngördüğü Şekilde Kullandırılmaması

2019 yılı incelemelerinde işçilerin yıllık izinlerinin kanuna uygun şekilde kullandırılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna paralel bir şekilde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca 4857 sayılı Kanun'un *"Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık"* başlıklı 103'üncü maddesinde 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzdoksanbeş Türk Lirası idari para cezası verileceği

hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İşçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağı için işçinin eline çok yüksek miktarlarda ücret geçebilmektedir. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmaktan ziyade son ücretleri üzerinden karşılığını almalarına neden olmaktadır. Ancak bu durum idareler adına daha fazla külfet getirici bir durum olabilmektedir. Zira anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilecektir. Ayrıca biriken yıllık izin sürelerinin ücrete dönüşmesi halinde idare açısından çok yüksek miktarlarda ödeme yapma durumu ortaya çıkacaktır.

Yapılan inceleme sonucunda kurum bünyesinde çalışan 76 işçinin toplam 25.537 gün kullanılmamış yıllık izni bulunmaktadır. Hem mevzuata uygunluk açısından hem de Belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 14: Engelli Memur Çalıştırma Zorunluluğuna Uyulmaması

Belediye tarafından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda belirlenen sayıda engelli personel istihdamının sağlanmadığı tespit edilmiştir.

657 sayılı Kanun'un *"Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü*" başlıklı 53'üncü maddesine göre kurum ve kuruluşlar anılan Kanun'a göre kadrolarında %3 oranında engelli personel çalıştırmak zorundadır. Kanun'da belirtilen oranın hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısının dikkate alınması gereklidir.

Anılan Kanunun 53'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik'in *"Kadroların tahsisi"* başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre engellilerin atanmasına tahsis edilecek kadro sayısının tespitinde, ilgili kamu kurum veya kuruluşunun, yurtdışı teşkilatı hariç, toplam dolu memur kadro sayısının %3'ünün dikkate alınacağı belirtilmiştir. Ayrıca aynı maddenin ikinci fıkrasında kamu kurum ve kuruluşlarının, hizmet gereklerine göre engellilerin atanmasına tahsis edecekleri münhal kadrolarını, Engelli Kamu

Personeli Seçme Sınavı sonuçlarına veya kura usulüne göre yerleştirme yapılmasını sağlayacak şekilde farklı eğitim düzeyi, hizmet sınıfları ve unvanlar itibariyle hazırlanmasının esas olacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, Belediyede memur kadrolarında istihdam edilen toplam 105 personel olduğu, memur olarak çalışan 105 personelin %3 oranına tekabül eden toplam 3 engelli memur istihdam edilmesi gerekirken, 1 engelli memur çalıştırıldığı görülmüştür.

Tablo 13: Kars Belediyesi Engelli Memur Sayıları

Statü	Dolu	Engelli	Yasal
Memur	105	1	%3
İşçi	77	2	%3
Toplam	182	3	

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca çalıştırılması gereken sayıda engelli memur istihdamının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 15: Avans Verme İşlemlerinin Amacı Dışında Mal ve Hizmet Alımlarında Kullanılması

Belediye tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarında ihale yapılmaksızın iş avansları yoluyla alım yapıldığı tespit edilmiştir.

04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2'nci maddesinde;

"Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

a) (Değişik: 1/6/2007-5680/1 md.) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler."

hükmü yer almaktadır.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Hesaba ilişkin işlemler"* başlıklı 125'inci maddesinde;

" İş avans ve kredileri hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) İş avans ve kredi çeşitleri: Bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilecek iş avansı ve

www.balioglu.net

açılacak kredilerin çeşitleri aşağıda gösterilmiştir.

1) Mutemetlere verilen avanslar,

2) Yabancı konuk ve heyetlerin ağırlanması için görevlendirilecek mihmandarlara verilen avanslar,

3) Avans sınırlarını aşan giderler için mutemetler adına açılan krediler,

4) Yabancı ülkelerde yapılacak satın almalar için görevlendirilen mutemetler adına bankalar nezdinde açtırılan krediler,

oluşturur."

denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşıldığı üzere belediyeler ihale mevzuatına tabi kurumlardan olup yapacakları mal ve hizmet alımlarını ihale yoluyla yapmakla mükelleftirler.

www.balioglu.net

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde hangi durumlar için avans verilebileceği tahdidi olarak belirlenmiştir. Sayılan durumlar dışında avans verilmesi mümkün değildir.

Ancak Kars Belediyesi tarafından birçok mal ve hizmet alımı ihale yapılmaksızın, personel adına açılan avans işlemi üzerine yapılmaktadır. İdare tarafından mal ve hizmet alımları için avans verilmesi uygulamasının sadece mevzuatta belirtilen hallerde kullanılması ve alımların ihale mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 16: Belediye Mülkiyetinde Bulunan ve Kiralanan Araçların Trafik Tescil İşlemlerinin, Muayene ile Mali Sorumluluk Sigortalarının Yapılmaması ve Plakalarının Bulunmaması

Belediyenin çeşitli yöntemlerle edindiği (Satın alma, kiralama, geçici tahsis, bağış) 76 adet aracın muayenesi, 33 adet aracın sigortası, 26 adet aracın tescili ve plakası bulunmamaktadır.

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19'ncu maddesinde; *"Araç sahipleri araçlarını yönetmelikte belirtilen esaslara göre yetkili kuruluşa tescil ettirmek ve tescil belgesi almak zorundadırlar."* 21'nci maddesinde; *"Tescil edilen araçlar, "Tescil Belgesi" ve "Tescil Plakası" alınmadan karayollarına çıkarılamaz. Birinci fıkra hükmüne uymayan sürücüler 1.002 Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılırlar. Birinci fıkra hükmüne*

aykırılığı tespit edilen araçlar eksiklikleri giderilinceye kadar trafikten menedilir." 24'üncü maddesinde; "*Bu Kanunun 35 inci maddesiyle yetkilendirilen kuruluşlarca araç muayene raporu tanzim edilebilmesi için araç tescil belgesi veya sahiplik belgesi ile zorunlu mali sorumluluk sigortasının ibrazı zorunludur."* 34'ncü maddesinde; *"Motorlu araçların muayenelerinin, yönetmelikte belirtilen süreler içinde yaptırılması zorunludur… Muayenesi yapılmamış bir araçla trafiğe çıkılması hâlinde, araç sahibine 235 Türk lirası idari para cezası verilir. Bu araçlara, muayenelerinin yaptırılması için süre ve şartları Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirtilen şekilde izin verilir. İzin verilen süre sonunda, muayenesi yapılmadan veya muayene sonucunda emniyetsiz raporu verilen araçların trafiğe çıkarılması hâlinde, araç sahibine 488 Türk lirası idari para cezası verilir. Bu araçlar trafikten men edilir ve en yakın muayene istasyonuna gönderilirler."* 91'nci maddesinde; *"İşletenlerin, bu Kanunun 85 inci maddesinin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırmaları zorunludur."* hükümleri yer almaktadır.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kamu kurumlarına ait iş makinelerinin trafik tescillerinin yapılması, plakalarının bulunması ve zorunlu mali sigortaları ile muayenelerinin yapılması yasal zorunluluktur.

Ancak Kars Belediyesinin çeşitli şekillerde edindiği (Satın alma, kiralama, geçici tahsis) 76 adet aracın muayenesi, 33 adet aracın sigortası, 26 adet aracın tescili ve plakası bulunmamaktadır.76 adet aracın aktif bir şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Karayolunda seyir eden ve belediye görevlerinde kullanılan araçlara ait söz konusu işlemlerin yapılmaması karayolu güvenliğini tehlikeye sokmakla birlikte, sebebiyet verilebilecek herhangi bir zarar durumunda sorumluların tespitine imkân vermeyecektir. Ayrıca yasal zorunlulukların yerine getirilmemesi sonucunda belediye cezai müeyyidelere maruz kalabilecektir.

Tescil, muayene, sigorta ve plaka işlemleri yapılmayan araçların nerede ve ne zaman faaliyette bulunduğu ve kim tarafından kullanıldığının tespitinin her zaman mümkün olmayabileceği, maruz kalınabilecek cezai yaptırımlar ve herhangi bir kaza sonucunda belediyenin ağır tazminat yükümlülüğü altına girebileceği ihtimalleri göz önünde bulundurularak söz konusu işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Tablo 14: Tescili, Muayenesi veya Sigortası Yapılmayan Araçlar Listesi

Plakası	Marka	Cinsi	Sigorta	Muayene	Tescil	Birimi	Durumu	Edinimi
Plakasız	3 Jcb	Kepçe	Var	Yok	Yok	Temizlik İşleri	Aktif	Bağış
Plakasız	Newholland	Kazıcı ve Yükleyici	Var	Yok	Yok	Temizlik İşleri	Aktif	Satın Alma
36 EL 832	Başak	Traktör	Var	Yok	Var	Temizlik İşleri	Aktif	Satın Alma
36 ES 648	Mitsubishi	Çöp Kamyonu	Var	Yok	Var	Temizlik İşleri	Aktif	Satın Alma
36 ES 649	Mitsubishi	Çöp Kamyonu	Var	Yok	Var	Temizlik İşleri	Aktif	Satın Alma
36 FC 465	Ford (Connect)	Kamyonet (Kapalı Kasa)	Var	Yok	Var	Temizlik İşleri	Aktif	Kiralık
36 FH 334	Bmc	Çöp Kamyonu	Var	Yok	Var	Temizlik İşleri	Aktif	Satın Alma
36 FH 337	Bmc	Çöp Kamyonu	Yok	Yok	Var	Temizlik İşleri	Aktif	Satın Alma
36 FH 335	Bmc	Çöp Kamyonu	Var	Yok	Var	Temizlik İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	D/6 Cat	Dozer (Paletli)	Yok	Yok	Yok	Temizlik İşleri	Aktif	Kiralık
Plakasız	Newholland	Kazıcı ve Yükleyici	Var	Yok	Yok	Su Kanalizasyon	Aktif	Satın Alma
34 LTT 48	Mercedec	Vidanjör	Var	Yok	Var	Su Kanalizasyon	Aktif	Satın Alma
36 AR 935	Tofaş (Doğan)	Otomobil	Var	Yok	Var	Su Kanalizasyon	Aktif	Bağış
36 EU 301	Bmc	Kamyon (Açık Kasa)	Var	Yok	Var	Su Kanalizasyon	Aktif	Satın Alma
36 FH 670	Bmc (Fatih)	Kamyon (Damperli)	Var	Yok	Var	Su Kanalizasyon	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Kanal Açma Araci	Kamyon	Yok	Yok	Yok	Su Kanalizasyon	Aktif	Satın Alma
Plakasız	4 Jcb	Kepçe	Yok	Yok	Yok	Su Kanalizasyon	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Newholland	Kazıcı ve Yükleyici	Var	Yok	Yok	Su Kanalizasyon	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Newholland	Kazıcı ve Yükleyici	Var	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Newholland	Kazıcı Ve Yükleyici	Var	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Vögele	Asfalt Finişeri	Var	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
36 EV 712	Mercedec	Kar Küreme Araci	Var	Yok	Var	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
36 FH 669	Tofaş (Şahin)	Otomobil	Var	Yok	Var	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
45 M 0572	Bmc	Kamyon (Damperli)	Var	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Bağış
Plakasız	320 Cat (Paletli)	Kepçe	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	950 Cat	Kepçe	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Bitelli	Silindir (Toprak)	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Bomak	Silindir (Asfalt)	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Bitelli	Finişer (Asfalt)	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	442	Kepçe	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Forklift	Forklift	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Özmak	Greyder	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Mersin	Greyder	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Bağış
Plakasız	Hyundai	Kepçe	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
Plakasız	Traktör	Traktör	Yok	Yok	Yok	Fen İşleri	Aktif	Satın Alma
36 AAG 408	Ford	(Özel Amaçlı	Var	Var	Var	Park Bahçeler	Aktif	Bağış

www.balioglu.net

		Cenaze)						
36 EP 045	Mercedec	(Özel Amaçlı Cenaze)	Var	Yok	Var	Park Bahçeler	Aktif	Satın Alma
33 KU 724	Mercedec	(Özel Amaçlı (Ambulans)	Var	Yok	Var	Park Bahçeler	Aktif	Bağış
65 NY 472	Ford/Otosan	Kamyonet (Transit 350 M)	Var	Var	Var	Park Bahçeler	Aktif	Hibe Çatak İnş.
Plakasız	Ağaç Sökme Araci	(Özel Amaçlı)	Yok	Yok	Yok	Park Bahçeler	Aktif	Satın Alma
36 AAC 786	Man	Kamyon	Var	Yok	Var	İtfaiye	Aktif	Satın Alma
36 AN 242	Bmc (Fatih)	Kamyon (Damperli)	Var	Yok	Var	İtfaiye	Aktif	Satın Alma
36 FH 330	Bmc	Arazöz	Var	Var	Var	İtfaiye	Aktif	Satın Alma
Plakasız		Sepetli Araç	Yok	Yok	Yok	İtfaiye	Aktif	Satın Alma
36 EK 834	Bmc (Fatih)	Kamyon (Açık Kasa)	Var	Yok	Var	İtfaiye	Aktif	Satın Alma
36 AR 110	Ford	Kamyon	Var	Var	Var	İtfaiye	Aktif	Bağış
36 EK 850	Bmc (Fatih)	Kamyon	Var	Yok	Var	İtfaiye	Aktif	Satın Alma
36 AAG 556	Ford	Minibüs	Var	Var	Var	-	Aktif	Satın Alma
36 EK 862	Chryslerdodg	Kamyon (Açık Kasa)	Var	Var	Var	İtfaiye	Aktif	Satın Alma
36 AC 197	Ford (Connect)	Kamyonet (Kapalı Kasa)	Var	Var	Var	İşletme İştirakler	Aktif	Satın Alma
36 AN 009	Levent	Kamyonet	Yok	Yok	Var	Destek Hizmetleri	Aktif	Satın Alma
36 FF 832	Ford	Kamyonet	Var	Yok	Var	Sağlik İşl. Müd.	Aktif	Satın Alma
36 AN 082	İveco	Kamyon (Kapalı Kasa)	Var	Yok	Var	Sağlik İşl. Müd.	Aktif	Satın Alma
36 AN 379	İveco	Kamyonet (Kapalı Kasa)	Var	Yok	Var	Sağlik İşl. Müd.	Aktif	Satın Alma
36 EZ 687	Ford	Kamyonet	Var	Yok	Var	Sağlik İşl. Müd.	Aktif	Kiralık
36 FA 740	Transit	Kamyonet (Kapalı Kasa)	Var	Yok	Var	Sağlik İşl. Müd.	Aktif	Kiralık
36 AT 153	Transit	Minibüs	Var	Yok	Var	Zabıta Müd.	Aktif	Satın Alma
36 FC 467	Ford (Connect)	Kamyonet (Kapalı Kasa)	Var	Yok	Var	Zabıta Müd.	Aktif	Kiralık
36 EC 105	Otokar	Otobüs	Var	Yok	Var	Ulaşim Hizm. Müd.	Aktif	Satın Alma
36 EC 106	Otokar	Otobüs	Var	Yok	Var	Ulaşim Hizm. Müd.	Aktif	Satın Alma
36 EC 107	Otokar	Otobüs	Var	Yok	Var	Ulaşim Hizm. Müd.	Aktif	Satın Alma
36 EC 108	Otokar	Otobüs	Var	Yok	Var	Ulaşim Hizm. Müd.	Aktif	Satın Alma
36 EC 109	Otokar	Otobüs	Var	Yok	Var	Ulaşim Hizm. Müd.	Aktif	Satın Alma
36 EC 110	Otokar	Otobüs	Var	Yok	Var	Ulaşim Hizm. Müd.	Aktif	Satın Alma
36 EK 675	İveco	Otobüs	Var	Yok	Var	Ulaşim Hizm. Müd.	Aktif	Kiralık
36 FH 871	Otoyol	Otobüs	Var	Yok	Var	Ulaşim Hizm. Müd.	Aktif	Satın Alma
45 UA 3269	Bmc	Midibüs	Var	Yok	Var	Ulaşim Hizm. Müd.	Aktif	Satın Alma
34 RH 1162	Opel - Astra	Otomobil	Yok	Var	Var	Özel Kalem Müd.	Aktif	Kiralık
36 AAC 062	Renault - Megane	Otomobil	Yok	Var	Var	Özel Kalem Müd.	Aktif	Kiralık

www.balioglu.net

06 FS 245	Ford - Focus	Otomobil	Yok	Var	Var	Özel Kalem Müd.	Aktif	Kiralık
65 AV 315	Fatih	Kamyon	Var	Yok	Var	Tem. İşl. Müd.	Aktif	Geçici Tahsis
65 İBD 01	-	Dozer	Yok	Yok	Var	Tem. İşl. Müd.	Aktif	Geçici Tahsis
65 NZ 231	Ford	Çöp Kamyonu	Yok	Yok	Var	Tem. İşl. Müd.	Aktif	Geçici Tahsis
76 DN 130	Ford	Çöp Kamyonu	Yok	Yok	Var	Tem. İşl. Müd.	Aktif	. Geçici Tahsis
01 FP 557	Ford	Kamyon	Var	Yok	Var	Fen İşleri Müd.	Aktif	Geçici Tahsis
36 AZ 852	Toyota - Corolla	Otomobil	Var	Var	Var	Özel Kalem Müd.	Aktif	Kiralık
36 AV 400	Renault - Fluence	Otomobil	Yok	Yok	Yok	Özel Kalem Müd.	Aktif	Kiralık
36 AAF 751	Mitsubishi - L 200	Pick - Up	Yok	Yok	Yok	Özel Kalem Müd.	Aktif	Kiralık
36 FF 893	Renault - Fluence	Otomobil	Yok	Yok	Var	Özel Kalem Müd.	Bağlı	Kiralık
36 FF 894	Renault - Fluence	Otomobil	Yok	Yok	Var	Özel Kalem Müd.	Bağlı	Kiralık
01 ABŞB 019	Caterpiller 120 G	Greyder	Yok	Yok	Var	-	Arızalı	Geçici Tahsis
36 ES 850	Ford - Escort	Otomobil	Yok	Yok	Var	Özel Kalem Müd.	Arızalı Baş.	Kiralık
34 HP 9537	Kia	Otomobil	Var	Yok	Var	Özel Kalem	Arızalı	Satın Alma
36 AN 772	Desoto	Açık Kasa Kamyon	Var	Yok	Var	-	Arızalı	Satın Alma
36 AN 486	Mercedes	Kamyon	Yok	Yok	Var	-	Arızalı	Satın Alma
36 AN 300	Scoda	Otomobil	Yok	Yok	Var	Özel Kalem	Bağlı (Hacizli)	Satın Alma
36 AN 003	Audi	Otomobil	Yok	Yok	Var	Özel Kalem	Bağlı (Hacizli)	Satın Alma

www.balioglu.net

BULGU 17: Belediye Mülkiyetinde Bulunan Notebook, Cep Telefonu, Tablet ve Laptopların Akıbetinin Belli Olmaması

Kars Belediyesine ait notebook, cep telefonu, tablet ve laptopların taşınır kayıtlarına alınmadığı ve fiilen Belediyede olmadığı tespit edilmiştir.

5163 sayılı Taşınır Mal Yönetmeliği'nin *"Satın alınan taşınırların giriş işlemleri"* başlıklı 15'inci maddesinde; *"Satın alınan taşınırlar için, teslim alındıktan sonra, Taşınır Kod Listesindeki hesap kodları itibarıyla üçer nüsha Taşınır İşlem Fişi düzenlenir."* Aynı Yönetmeliğin*"Bağış ve yardım yoluyla edinilen taşınırların girişi"* başlıklı 16'ncı maddesinde; *"Kanunun 40 ıncı maddesi ile diğer mevzuat çerçevesinde bağış ve yardım olarak edinilen taşınırlar teslim alındığında, taşınır kayıt yetkilisi tarafından Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır. Fişin birinci nüshası bağış ve yardım edene verilir veya gönderilir."* hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde satın alınan veya bağış yoluyla elde edilen taşınırların, taşınır kayıt yetkilisi tarafından taşınır işlem fişi düzenlenmek

suretiyle kayıtlara alınması gerekmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun *"Hesap Verme Sorumluluğu"* başlıklı 8'inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"Kişisel Sorumluluk ve Zarar"* başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasında; Devlet memurlarının, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorunda olduğu ifade edilmiştir.

01.03.2014-10.10.2019 tarihleri arasında Kars Türk Telekom Müdürlüğü kurumundan alınan hizmetlere ait sözleşme, taahhütname ve fatura dokümanlarının incelenmesi neticesinde, Türk Telekom Müdürlüğünün 24.10.2019 tarihli TT.50171132-200.05.01.99-132956 sayılı yazısına istinaden, Türk Telekom tarafından,

- 10.03.2014 tarihli taahhütnamede 2 adet Ipad 16 GB, ve 5 adet Samsung Notebookun,
- 25.07.2014 tarihli taahhütnamede 5 adet laptopun,
- 02.09.2014 tarihli taahhütnamede 1 adet Ipad mini wifi 4g 16 GB'ın,
- 31.03.2016 tarihli taahhütnamede 2 adet Iphone 6s 16 GB'ın ,
- 27.04.2017 tarihli taahhütnamede 5 adet Iphone 6s 64 GB'ın

Belediyeye teslim edildiği tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede bu cihazların ilgili müdürlükler tarafından taşınır kayıtlarının yapılmadığı, 1 Adet Ipad 16gb, 2 Adet Samsung Notebook, 5 Adet Laptop, 1 Adet Mini Wifi 4G 16 GB, 2 Adet Iphone 6S 16 GB, 5 Adet Iphone 6S 64 GB'ın ise fiilen belediyede olmadığı ve kimlere verildiğinin de bilinmediği belirlenmiştir.

Tablo 15: Belediyede Fiilen Olmayan Cihazlar

Taahhütname Numarası	Taşınır	Taşınır Kaydı	Rayiç Bedeli (Vergiler hariç)
10.03.2014 - 158100005745	1 Adet Ipad 16gb	Yok	1.750.00 TL
10.03.2014 - 158100005745	2 Adet Samsung Notebook	Yok	2.400.00 TL
25.07.2014 - 18100005745	5 Adet Laptop	Yok	8.000,00 TL
02.09.2014 - 1836048159	1 Adet Mini Wifi 4G 16 GB	Yok	1.416,00 TL
31.03.2016 - 070000006916	2 Adet Iphone 6S 16 GB	Yok	5.000,00 TL
27.04.2016 - 070000004345	5 Adet Iphone 6S 64 GB	Yok	15.000,00 TL
		Toplam	33.566,00 TL

www.balioglu.net

Rayiç bedeli 33.566,00 TL olan cihazların nerede olduğunun bilinmemesi hesap verilebilirlik ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Ayrıca kendilerine teslim edilen Devlet malını korumakla yükümlü ilgililerin de mali açıdan sorumluluğu doğmaktadır. Bu nedenle akıbeti bilinmeyen cihazların bulunmasına ilişkin gerekli çalışmaların ivedilikle yapılıp sorumlular hakkında yasal sürecin başlatılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 18: Belediye Tarafından Gerçekleştirilen Doğrudan Temin Ödemelerinde Hak Sahiplerinin Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Sorgulanmaması

Belediye tarafından gerçekleştirilen doğrudan temin ödemelerinde, hak sahiplerine ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin aranılmadığı ve işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna borçlarının olup olmadığına dair sorgulamanın yapılmadığı görülmüştür.

a) Ödemelerde Vadesi Geçmiş Borç Durumunu Gösterir Belgenin Aranmaması;

Belediye tarafından gerçekleştirilen ödemelerde, hak sahiplerine ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin aranılmadığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "*Amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları"* başlıklı 22/A maddesinde;

"Maliye Bakanı, aşağıdaki ödeme ve işlemlerde, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılması zorunluluğu ile kesintilere asgari tutar ve oran getirmeye, kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar, ödeme ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen ödeme ve işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

1. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin yapacağı her türlü ödemelerde,

2. 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumlar ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurum ve kuruluşların (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim

www.balioglu.net

kurumları hariç) mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemelerde,

(...)

Bu madde kapsamında zorunluluk getirilen ödemelere ilişkin olarak işçi ücreti alacakları hariç olmak üzere, yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcu karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. Şu kadar ki bu hükmün uygulanmasında diğer kamu idarelerinin alacaklarına karşılık kesinti yapılması gereken hallerde kesinti tutarı garameten taksim olunur.

Takibata selahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın ödeme yapanlara ve işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara dört bin Türk lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir." Hükümleri yer almaktadır.

www.balioglu.net

Söz konusu hükme istinaden Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No:1, 30.06.2017 tarih ve 26568 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Anılan Tebliğin 5'inci bölümünde amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları düzenlenmiştir.

İlgili Tebliğ'in 5'inci bölümünün 2'nci maddesinde; 5018 sayılı Kanun'a tabi kamu idarelerine kaynağına bakılmaksızın hak sahiplerine yönelik gerçekleştirecekleri 2.000 TL tutarının üzerindeki ödemeler sırasında hak sahiplerinin Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğu getirildiği ifade edilmektedir.

Anılan Tebliğ'de, vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge arama zorunluluğu getirilen kurum ve kuruluşlarca yapılacak ödemeler sırasında, tahsil dairelerinin verdiği bilgiye istinaden kapsama giren alacak türlerinin toplamının 2.000 TL tutarını aşmaması halinde, borcun bulunmadığının kabul edilerek ödemenin yapılması; söz konusu alacak türleri toplamının 2.000 TL tutarını aşması halinde ödemenin yapılmaması gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca Kanun'da, söz konusu zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın ödeme yapanlara ve işlem tesis eden kurumlara idari para cezasının verileceği

düzenlenmiş olup ilgili Tebliğ'de de idari para cezasının her bir ödeme ve işlem için ayrı ayrı olmak üzere tatbik edileceği hüküm altına alınmıştır.

Ancak idare tarafından gerçekleştirilen vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge arama zorunluluğu bulunan ödemelerde, vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin aranılmadığı görülmüştür.

Bu itibarla Kanun kapsamında yer alan ödemelerde, vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin aranılmaması halinin mevzuata uyarlı olmadığı ve söz konusu husus uyarınca kurumun idari yaptırıma maruz kalabileceği değerlendirilmektedir.

b) İşveren Hakedişlerinin Ödenmesinde Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Borç Sorgulamasının Yapılmaması

İdare tarafından gerçekleştirilen hakediş ödemelerinde işverenlerin, Sosyal Güvenlik Kurumuna ilişkin muaccel borçlarının bulunup bulunmadığı hususunda sorgulama yapılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Prim ve idari para cezası borçlarının hakedişlerden mahsubu, ödenmesi ve ilişiksizlik belgesinin aranması"* başlıklı 90'ıncı maddesinde;

"(...) İşverenlerin hakedişleri, Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir. (...) İşverenlerin, kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, bankalar ve kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar nezdindeki her çeşit alacak, teminat ve hakedişleri üzerinde işçi ücreti alacakları hariç olmak üzere yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme, Kurum alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. (...)

Bu maddede belirtilen yükümlülükler yerine getirilmeden hakediş ödenmesi (...) hallerinde, ilgililer hakkında genel hükümlere göre idarî ve cezaî işlem yapılır. (...)" hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun hükmüne istinaden hazırlanan ve 29.09.2018 tarih ve 27012/2. Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik'in *"Hakedişten kesinti ve mahsup"* başlıklı 6'ncı maddesinde;

"(1) İdarece işverenlerin hakedişleri, Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir. (...)

(3) İdare, yaptığı ihaleler sonucunda işverene ödeyeceği her hakediş ödemesinden önce işverenin ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının bulunup bulunmadığı hususunda sorgulama yapabilmek için Kuruma yetki başvurusunda bulunabilir. Kurumca bu başvurunun uygun görülmesi halinde idarece, işverene yapılacak her hakediş ödemesinden önce elektronik ortamda işverenin ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan muaccel borçlarının bulunup bulunmadığı hususunda sorgulama yapılır. İşveren ve varsa alt işverenlerin Kuruma borcu yoksa, ayrıca Kuruma yazı ile sorulmaksızın hakediş ödemesi yapılır.

(5) İdarece, işveren ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarına mahsup edilmek üzere yapılan kesinti tutarı, ödeme belgesinde gösterilir. Bu kesinti, ödeme makamınca muhasebe kayıtlarına intikal tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma veya Kurumun önceden bildirilen banka hesabına yatırılır. Hakediş miktarı, işverenin ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borcunu karşılamazsa, bakiye borç daha sonra ödenecek hakedişlerden aynı yöntemle kesilerek Kuruma ödenir.

(6) İşverenin ve varsa alt işverenlerinin, prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden dolayı Kuruma olan sorumluluğu; idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının tamamının hakedişten mahsup edildiği tarihe kadar devam eder." Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde idare tarafından gerçekleştirilen hakediş ödemelerinden önce işverenlerin, Kuruma borcunun olup olmadığının elektronik ortamda sorgulanması şayet ilgililerin borcu yok ise ödemenin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. İlgili işverenlerin Kuruma borcu olması halinde ise söz konusu borca mahsup edilmek üzere hakedişten kesinti yapılması ve anılan kesintinin Kurumun banka hesabına yatırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Öte yandan söz konusu yükümlülükleri yerine getirmeden hakediş ödemesi yapan

www.balioglu.net

ilgililer hakkında genel hükümlere göre idari ve cezai işlem yapılacağı mevzuat ile hüküm altına alınmıştır.

Ancak idare tarafından işveren hakedişlerinin ödenmesi öncesinde ilgililerin Kuruma borcunun bulunup bulunmadığına ilişkin gerekli sorgulamaların gerçekleştirilmediği görülmüştür.

Bu itibarla işveren hakedişlerinin ödenmesi öncesinde ilgililerin Sosyal Güvenlik Kurumu borçlarına ilişkin sorgulama yapılmaması halinin mevzuata aykırı olduğu ve söz konusu husus uyarınca kurumun idari yaptırıma maruz kalabileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 19: Doğrudan Temin Suretiyle Hizmet Alımı ve Yapım İşi Ödemeleri İçin Hakediş Raporu Düzenlenmemesi

Doğrudan temin yoluyla gerçekleştirilen bazı hizmet alımları ve yapım işlerine ilişkin ödeme belgelerinde hakediş raporlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin *"Hakediş raporu"* başlıklı 6'ncı maddesinde; *"(1) İhale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak yapım işleri ile hizmet alımlarında, sözleşme ve/veya şartname hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde aşağıda belirtilen hakediş raporları düzenlenir. a) Yapım İşleri Hakediş Raporu (Örnek: 4): Bu rapor, yapım işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Yapım türüne göre ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve yapı denetim elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır. b) Hizmet İşleri Hakediş Raporu (Örnek: 5): Bu rapor, hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Hizmet türüne ve işin özelliğine göre yalnızca ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır." denilmiştir.*

Yönetmelikten anlaşılacağı üzere sözleşme veya şartnamedeki hükümlere göre yerine getirilmesi gereken bedellerin ödenmesinde hizmet işleri hakediş raporu düzenlenmesi gerekmektedir. 2019 yılında düzenlenen doğrudan teminlerin tamamı incelenmiş olup doğrudan temin yoluyla yapılan ve aşağıdaki tabloda gösterilen hizmet alımları ve yapım işlerine ait ödeme dosyalarında hakediş raporlarının bulunmadığı görülmüştür.

Doğrudan temin suretiyle gerçekleştirilen hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin

hakediş raporu düzenlenmesi ve Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'ne göre ödeme belgelerine eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 20: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Mal Alımlarının Yasal Sınırı Aşması ve Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşünün Alınmaması

Belediyenin hesap ve mali tablolarında yapılan incelemede doğrudan temin ya da pazarlık usulüyle yapılan mal alımlarının mevzuatta öngörülen % 10'luk sınırı aşmasına rağmen aşan kısım için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un *"Temel ilkeler"* başlıklı 5'inci maddesi idarelerin ihtiyaçlarını öncelikle açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulüyle karşılamasına, diğer usullere ise ancak kanunda gösterilen özel hallerde başvurulması gerektiğine işaret etmektedir. Madde metninde bahsedilen özel haller Kanun'un 21 ve 22'inci maddelerinde sayılmış olup bu şartların ortaya çıkması durumunda dahi idareye takdir yetkisi tanınmakta, açık ihale veya belli istekliler arasında ihale yapılmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. Kanun koyucu, bu takdir yetkisine de miktar yönünden sınırlama getirmiş olup 62'nci maddenin 3'üncü fıkrasının (ı) bendine göre 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacaktır. Kamu İhale Genel Tebliğinin 21.2'nci maddesine göre %10 oranı hesaplanırken kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarı dikkate alınacak ve mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı hesaplanacaktır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21.4'üncü maddesi gereği mahalli idarelerde uygun görüş için Kamu İhale Kuruluna başvurmakla görevli ve yetkili olanlar üst yöneticiler olup bu konuda yetki devredilmiş olsa bile yetki devredilenlerin başvuruları kabul edilmeyecektir.

Kars Belediyesi hesaplarında yapılan incelemede, kurumun 2019 yılında mal alımları için 9.128.000,00 TL tutarında ödenek ayrıldığı, 2019 yılı içinde 21 ve 22'nci madde kapsamında 4.456.344,20 TL tutarında mal alımı yapıldığı doğrudan temin limitlerinin yaklaşık 4 kat aşıldığı buna rağmen %10'u aşan kısım için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 16: Kars Belediyesi 21/f ve 22/d Doğrudan Temin Limitleri

	Bütçe toplamı	Doğrudan temin limiti	Harcanan tutar	Aşılan miktar
Hizmet Alımı	29.023.000,00 TL	2.902.300,00 TL	1.159.534,38 TL	-
Mal Alımı	9.128.000,00 TL	912.800,00 TL	4.456.344,20 TL	3.543.544,20 TL
Yapım İşi	18.620.000,00 TL	1.862.000,00 TL	74.919,52 TL	-

Sonuç olarak mal ve hizmet alımları için öngörülen üst sınırın aşılmasına rağmen uygun görüş alınmamasının mevzuata aykırı olduğu, Kanun'da ve Tebliğ'de emredici hüküm niteliği taşıyan düzenlemelere riayet edilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 21: İhalelerde Aday ve İsteklilerin Tamamı İçin Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

İhalelerde aday veya isteklilerin tamamı için yasaklılık teyidinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Kamu İhale Genel Tebliği'nin *"İhaleye katılan aday veya isteklilerin ihale kontrol sisteminden kontrol edilmesi"* başlıklı 28'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında; *"İhale üzerinde kalan isteklilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının İhale Kontrol Sisteminden teyit ettirilmesi esasları çerçevesinde, haklarında kamu davası açılması nedeniyle ihalelere katılamayacak olanlar için de teyit işlemi gerçekleştirilecektir. Bütün aday veya isteklilerin ve bu kapsamda tüzel kişi aday veya isteklilerin % 50'den fazla hissesine sahip ortakları ile başvuru veya teklifi imzalayan yetkililerinin de 4734 sayılı Kanun'un 11 inci maddesine göre İhale Kontrol Sisteminden kontrol edilmesi gerekmektedir."* denilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği uyarınca, ihaleye katılacak tüm aday veya isteklilerin İhale Kontrol Sisteminden yasaklılık kontrolünün teyit edilmesi zorunludur. Kars Belediyesinin ihalelerinin tamamında tüzel kişi aday veya isteklilerin %50'den fazla hissesine sahip ortakları ile başvuru veya teklifi imzalayan yetkililerinin yasaklılık teyitlerinin yapılmadığı, sadece başvuruda bulunan tüzel kişi için kontrol yapıldığı görülmüştür. Mezkûr mevzuattan açıkça anlaşıldığı üzere kontrollerin tüzel kişilikler ile birlikte tüzel kişiliklerin %50'den fazlasına sahip hissedarları ile başvuru veya teklifi imza edenler için de yapılması gerekmekte olup teyitlerin yapılmaması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 22: Mal ve Hizmet Alımlarında İhale Usulleri Yerine Kısımlara Bölmek Suretiyle Doğrudan Temin Yönteminin Kullanılması

Bazı mal ve hizmet alımlarının, ihale usulleri yerine kısımlara bölünerek doğrudan temin yöntemi ile gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun *"Temel İlkeler"* başlıklı 5'nci maddesinde; *"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur. Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez. Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir."* denilmektedir.

Kanun hükmünden de anlaşılacağı üzere, temel ihale usulleri dışında yer alan doğrudan temin yöntemi ile ihtiyaçların karşılanması ancak kanunda belirtilen özel hallerde mümkün olabilmektedir. Kanun'da bu özel hallerden biri olarak *"Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları…"* belirtilmiştir. (2019 yılı için söz konusu limit tutarı 30.101,00 TL dir.) Yine yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre bu parasal limitlerin altında kalmak amacıyla mal ve hizmet alımlarının kısımlara bölünemeyeceği açıktır. Bu hükmün aksine uygulamalar olduğu takdirde ihalelerde rekabet, saydamlık, eşit muamele, güvenilirlik ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine uyulduğunu söylemek mümkün olmayacaktır.

Kars Belediyesinde 2019 yılında tüm harcama birimleri tarafından düzenlenen 407 adet doğrudan temin suretiyle alımların tamamı incelenmiş olup;

1. Belediye bünyesinde hizmet veren araçlara motorin alımlarında tek bir ihale ile yapılması mümkünken işin kısımlara bölünerek dört farklı firmaya 1.186.082.27 TL ödeme yapıldığı,
2. Çeşitli yapım işlerinde veya bakım onarım çalışmalarında kullanılan agrega mal alım işi, tek bir ihale ile yapılması mümkünken işin kısımlara bölünerek dört farklı firmaya 160.495,20 TL ödeme yapıldığı,
3. Kaldırım yapımı için Kilit parke alımlarında tek bir ihale yapılması mümkünken işin kısımlara bölünerek iki farklı firmaya 34.195,00 TL ödeme yapıldığı

www.balioglu.net

4. Belediye'ye bağlı içme suyu arıtma tesisinde kullanılmak üzere alüminyum klorür hidroksit alımı işinin tek bir ihale ile yapılması mümkünken işin kısımlara bölünerek iki farklı firmaya 102.654,00 TL ödeme yapıldığı,
5. Belediye hizmetlerinde kullanılmak üzere araç (makam araç, pıck-up vb.) kiralama işinin tek bir ihale ile yapılması mümkünken işin kısımlara bölünerek iki farklı firmaya 71.224,00 TL ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

İhalenin temel ilkeleri olan rekabet ve saydamlığın ve aynı zamanda kamu yararının en iyi şekilde sağlanması için Yasa ile de zorunlu tutulan açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün uygulanması, doğrudan temin yöntemine ise istisnai olarak başvurulması gerekmektedir.

BULGU 23: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması ve Kapatma Müeyyidesinin Uygulanmaması

Kars Belediyesi ruhsat ve zabıta personelince yapılan denetimler sonucunda, işyeri açma çalışma ruhsatı bulunmadan faaliyet gösteren işyerleri ile ilgili olarak tespit tutanaklarının denetimleri yapan personel tarafından belediyeye teslim edilmediği ve ruhsatsız faaliyet gösteren işyerleri ile ilgili herhangi bir kapatma müeyyidesinin uygulanmadığı, ayrıca idarenin kullandığı kayıt programının doğru ve güvenilir bilgi üretmemesinden kaynaklı olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren işletme sayısının tam olarak tespit edilemediği görülmüştür.

www.balioglu.net

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in, *"İşyeri açılması"* başlıklı 6'ncı maddesi 1'inci fıkrasında;

"Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılamaz ve çalıştırılamaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır."

"Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran

il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

...

İfade eder."

Hükümleri yer almaktadır.

Yönetmelik'in yukarıda yer verilen hükümlerinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan faaliyet gösterilemeyeceği açık bir şekilde ifade edilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 3'üncü maddesinde de; işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili merciin, belediye hudutları ve mücavir alan içinde kalan işyerleri ve işletmeler için belediyeler olduğuna hükmedilmiştir.

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Belediyenin yetkileri ve imtiyazları"* başlıklı 15'inci maddesi birinci fıkrasının (c) bendinde; *"Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek"* (l) bendinde ise *"Gayrisıhhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek"*

şeklinde yer alan hükümlerden de; gayrisıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetimi yetkisinin, belediyelerinin görev ve sorumluluğunda bulunduğu anlaşılmaktadır.

Belediyenin denetim personeli tarafından düzenlenen tespit tutanaklarının İdareye teslim edilmemesi sonucunda gerekli işlemler yapılamamış ve kapatma cezaları uygulanamamıştır. Ayrıca ruhsatsız faaliyet gösteren işyeri sayısı da tam olarak tespit edilememiştir. Söz konusu işyerlerinin bu şekilde faaliyet göstermesi, 5393 sayılı Kanun ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in yukarıda yer verilen hükümlerine aykırıdır.

BULGU 24: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde Mevzuata Aykırı Hükümler Bulunması

Kars Belediyesi ile Türk Yerel Hizmet-Sen arasında akdedilen ve 01.01.2019-

31.12.2019 dönemini kapsayan sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kanun'a aykırılık oluşturan hükümlerin konulduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun *"Mahalli İdarelerde Sözleşme İmzalanması"* başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında; *"27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz."* denilmektedir.

www.balioglu.net

Bu düzenlemeye göre imzalanacak toplu sözleşme sosyal denge tazminatı ödenmesi ile ilgili olmalıdır. Ancak Belediye ile Türk Yerel Hizmet-Sen arasında imzalanan sözleşmenin aşağıda yer verilen hükümlerinin sosyal denge tazminatı ödenmesiyle ilgisi bulunmamakta olup söz konusu hükümler aşağıdadır:

"Madde 5- Taraflar uyuşmazlıkları aralarında görüşerek çözüme çaba gözetirler. Karşı tarafın bu amaçla yapılacak toplantıya katılması zorunludur. Çağrıda bulunan taraf görüşülmesini istediği konuları ve toplantı tarihinin en az beş gün önceden karşı tarafa bildirir. Taraflar arasında anlaşma sağlanamazsa Belediye Başkanlığı ve sendika uyuşmazlık konularını görüşmek üzere on gün içerisinde bir araya gelir. Yasal düzenlemeyle konulan esaslar aynen geçerlidir.

Madde 13- İşveren bu Memur Destekleme sözleşmesine aykırı olmamak üzere işin tanzimi, işyerinin sevk ve idaresi ile ilgili kararlar almaya yetkilidir. İşveren, İşyerinde iş güvenliği ve çalışanların sağlığı açısından gereken her türlü önlemi eksiksiz olarak almakla, çalışanların tüm haklarını zamanında ve noksansız olarak yerine getirmekle, sendikal çalışmalar konusunda çalışanlara, sendikaya ve sendikayı temsil yetkisine sahip kişilere her türlü kolaylığı sağlamakla, İşveren temsilcileri, kendi iş birimlerine bildirilen, iş güvenliği ve çalışanları ilgilendiren her türlü bildirge, servis notu ve talimatlar hakkında çalışanlara bilgi

vermekle çalışanların görevlerini yaparken özel ve tüzel üçüncü kişilere zarar vermeleri ve zarar görmeleri hallerinde lehte ve aleyhte açılacak davalarda hukuki destek sağlamaya yükümlüdür.

Madde 14- Sendika üyelerinin Memur Destekleme Sözleşmesine uymayan davranışlarını benimsemez gerekli önlemleri alır.

Bütün yönetici ve Temsilcileriyle, disiplinsizlik ve düzensizlikleri önlemek için her türlü çabayı üretir.

Çalışma barışını korur, çıkacak anlaşmazlıkları görüşmeler yoluyla çözmeye çalışır.

Sendika kendilerine ait olan ilan panosunda Sendika tarafından ilan edilecek yazı, afiş ve materyallerden sorumludur.

Madde 16- İşveren gerekli gördüğü hallerde çalışanları hafta sonu ve tatil günleri göreve çağırabilir.

Madde 17- "İşveren, Memur Destekleme Sözleşmesi kapsamındaki işyerlerinde çalışan sendika üyesi olan veya sendika üyesi olmayanlara, bu sözleşmeye aykırı olmayan, yasal mevzuat dışında farklı bir hak ve çıkar sağlayan bu sözleşmeden farklı hak ve çıkarlar sağlandığı takdirde, sendika üyesi tüm çalışanlarına bu sözleşmedeki kazanımlara ek olarak aynı hak ve çıkarlar uygulanır."

www.balioglu.net

Madde 18- İşveren; Spor, Sosyal ve Kültürel amaçlı tesislerden çalışanlarını ücretsiz olarak faydalandırır.

İşveren; maliki bulunduğu işletmelerden (düğün salonu, su abonmanlığı, kültür merkezi ve benzeri yerler) faydalanmak isteyen çalışanlarına % … indirim sağlar.

Madde 19- İşyerinde çalışan, sendika ve ilgili şubenin yönetim, denetim ve onur kurullarında görev alanlarla sendika işyeri temsilcileri, yasal mevzuata uygun sendikal çalışmaları gerekçesi ile cezalandırılamaz. İşyerinde sendikaya üye her yirmi kişiye bir temsilci bulunur."

Kanun hükmünden açıkça anlaşılacağı üzere; belediye başkanı ile sendika temsilcisi, sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlarda tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bunun dışında sözleşme hakkını toplu sözleşme gibi düşünmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında başkaca hükümler koymak yersizdir. Zira 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı, açıkça belirtilmiştir.

Sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin sözleşme, sadece sosyal denge tazminatını belirlemek üzere akdedilmelidir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Merkezi İdare Vergi Gelirlerinden Alınan Payların Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Otopark Yönetmeliği Uyarınca Tahsil Edilen Otopark Bedellerinin Otopark Hesabına Yatırılmaması ve Mevcut Otopark Hesabının Vadesiz Olması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Kiraya Verilen Duran Varlıklara İlişkin Nazım Hesap Kayıtlarının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Taşınır Mal Yönetmeliğinde Yer Alan Hurdaya	2018	Yerine	Bulgu

www.balioglu.net

Ayırma İşlemlerinin Yapılmaması		Getirilmedi	düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:1
Bazı Gelirlerin Tahsilat Oranının Düşük Olması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:6
Bazı Taşınmazların Encümen Kararıyla, Ecrimisil Yoluyla Kiralanması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

www.balioglu.net

Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmelerinde Mevzuata Aykırı Hükümler Bulunması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:24
İller Bankası Ortaklık Payının Muhasebe Kayıtlarında Eksik Yer Alması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı İlgili Olarak;	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının Gerçek Durumu Yansıtmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

www.balioglu.net

Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Gelirlerden Alacaklar Hesaplarının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

www.balioglu.net